

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ.

ΕΔΩΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΩΣ
ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ",
ΕΡΓΑΙΝΕΣΑΙ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 118 Καλομηνάς - Κερασινός (Μάιος - Ιούνιος) 2016

Ποντιακή θεατρική παράσταση στη Θεσσαλονίκη

ο χωρέτες

ΟΦΙΤΙΚΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ 2016 ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Η καθιερωμένη συνάντηση των απανταχού Οφιτών-μελών και φίλων του συλλόγου μας θα πραγματοποιηθεί φέτος την Κυριακή 14 και την Δευτέρα 15 Αυγούστου στην κεντρική πλατεία του χωριού μας στη Νέα Τραπεζούντα. Καλούμαστε λοιπόν όλοι μας να συμμετάσχουμε σ' αυτήν την ξεχωριστή εκδήλωση που διοργανώνει ο σύλλογός μας με την συνεργασία των φορέων του χωριού, και να συνδιασκεδάσουμε κάτω από τους ήχους της παραδοσιακής λύρας και το πλούσιο ποντιακό πρόγραμμα του διημέρου που θα μας χαρίσουν επώνυμοι καλλιτέχνες του ποντιακού χώρου αλλά και όλοι οι καλλιτέχνες του χωριού μας

Συγκεκριμένα το καλλιτεχνικό πρόγραμμα του διημέρου έχει ως εξής:

Γιώργος Στεφανίδης

Αλέξ. Αλχαζίδης

Βασίλης Ιωαννίδης

Κυριακή 14 Αυγούστου:

Τραγούδι:

Γιώργος Στεφανίδης,
Χρήστος Συρανήδης

Λύρα:

Βασίλης Ιωαννίδης,
Αλέξανδρος Αλχαζίδης,
Χαράλαμπος Χααραλαμπίδης

Αρμόνιο:

Κώστας Αντωνιάδης

Κρουστά:

Βαγγέλης Παραδεισόπουλος

Δευτέρα 15 Αυγούστου:

Γιάννης Σανίδης

Αλ. Παρχαρίδης

Βασ. Τοπαλίδης

Β. Παραδεισόπουλος

Τραγούδι:

Αλέξης Παρχαρίδης,
Βασίλης Τοπαλίδης
Βαγγέλης Παραδεισόπουλος

Λύρα:

Αλέξανδρος Αλχαζίδης
Γιάννης Σανίδης
Βαγγέλης Παραδεισόπουλος

Αρμόνιο:

Χρήστος Τερζίδης

Κρουστά:

Κώστας Αντωνιάδης

Γιώργος Γιασάρης

Από το Δ.Σ. του Συλλόγου
«Αλέξανδρος Υψηλάντης»
Νέας Τραπεζούντας Πιερίας

Μία ακόμα πετυχημένη παράσταση έδωσε το ποντιακό θέατρο Μακεδονίας του συλλόγου μας με το τελευταίο έργο που ανέβασε τον «ΧΩΡΕΤΕ» του Φίλωνα Κτενίδη, σε σκηνοθεσία Γεωργίου Φουρνιάδη και Σταύρου Λυκίδη. Αυτή τη φορά ο «Χωρέτες» ταξίδεψε στη Θεσσαλονίκη, το Σάββατο 11 Ιουνίου και στο κινηματοθέατρο «Αλέξανδρος» στο κέντρο της πόλης όπου και έγινε η παράσταση. Έδωσε μια καταπληκτική παράσταση ενθουσιάζοντας το κοινό που κατέκλυσε την αίθουσα. Το παρόν έδωσαν πολλοί φίλοι του ποντιακού θεάτρου, εκπρόσωποι ποντιακών συλλόγων και πολλοί Οφίτες με καταγωγή από την Νέα Τραπεζούντα που διαμένουν μόνιμα στη Θεσσαλονίκη.

Η παράσταση πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας, και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας με εισοδο ελεύθερη για το κοινό και ομολογουμένως η παρουσία

του κοινού ήταν συγκινητική.

Το Δ.Σ. του συλλόγου μας ευχαριστεί θερμά την Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας, και προσωπικά την Αντιπεριφερειάρχη κ. Σοφία Μαυρίδου για την αγαστή συνεργασία μεταξύ των δύο φορέων, αλλά και την αγάπη και συμβολή της στην ανάδειξη και διάδοση του Ποντιακού Θεάτρου. Επίσης το Δ.Σ. του συλλόγου ευχαριστεί τους χορηγούς επικοινωνίας, PONTOS TV, Ραδιόφωνο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων, τον κ. Δημήτριο Πιπερίδη για την φιλοξενία μελών του Δ.Σ. στην εκπομπή του στο TV PONTOS, καθώς και όλες και όλους που παρευρέθηκαν στην παράσταση που με το θερμό χειροκρότημά τους πιστοποίησαν την μεγάλη προσπάθεια και προσφορά του συλλόγου μας στην ανάδειξη-διάσωση-διάδοση του Ποντιακού Θεάτρου.

Την σχολική χρονιά 2015-16 το νηπιαγωγείο Ν.Τραπεζούντας ανέλαβε να υλοποιήσει το καινοτόμο πολιτιστικό πρόγραμμα

«Τι λέτε; Ξετυλίγουμε το κουβάρι της τέχνης;»

Γνωστοποίηση - Ανακοίνωση

Αγαπητοί συνδρομητές – συνδρομήτριες των Οφίτικων Νέων, με την παρούσα ανακοίνωση σας γνωστοποιούμε ότι όσοι επιθυμούν να λαβαίνουν την εφημερίδα σε ηλεκτρονική μορφή να μας δηλώσουν το EMAIL τους στο EMAIL του συλλόγου info@ipsilantis.gr, βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο τον σύλλογο ώστε να μειώσει σημαντικά τα έξοδα

έκδοσης της εφημερίδας, τον χρόνο έκδοσής της ακόμα και για περιβαλλοντικούς λόγους (λιγότερο χαρτί – φάκελοι κ.τ.λ.). Η αποστολή της εφημερίδας θα γίνεται άμεσα, την επομένη της έκδοσής της και θα ξεκινήσει από το πρώτο φύλλο του νέου χρόνου, γι' αυτό εγκαίρως να μας γνωστοποιήσετε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ΓΙΑ ΤΑ «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Γιανταμίδης Σάββας	10 €
Γρηγοριάδου Χαρίκλεια	20 €
Λυκίδης Π. Χαράλαμπος	20 €
Οικονόμου-Αδαμίδου Στέλλα	20 €
Μιχαηλίδου Ολυμπία	10 €
Χειλιάδου-Βασιλειάδου Φωτεινή	20 €
Σισμανίδου Ζωή	20 €
Αβραμίδης Παναγιώτης	10 €
Αβραμίδης Δημήτριος	10 €
Σόλα-Βασιλειάδου Κυριακή	25 €
Αντωνίου Ζωή	25 €
Παπαδόπουλος Χρυσόστομος	25 €

τα ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ μας

Απεβίωσαν:

Την Κυριακή 8 Μαΐου απεβίωσε η Σεϊταρίδου Νίκη του Κωνσταντίνου (Κωστίκα) σε ηλικία 90 ετών, κάτοικος Αμερικής.

Την Πέμπτη 2 Ιουνίου απεβίωσε η Χαριτοπούλου Αναστασία σύζυγος Γεωργίου σε ηλικία 86 ετών, κάτοικος Κατερίνης.

Την Τρίτη 7 Ιουνίου απεβίωσε η Ξηρομερίτου Κλεονίκη, το γένος Εφραιμίδου σε ηλικία 81 ετών, κάτοικος Αθηνών.

Την Τετάρτη 15 Ιουνίου απεβίωσε η Τερζίδου Ξανθήππη σύζυγος Νικολάου, το γένος Αλχαζίδου σε ηλικία 94 ετών, κάτοικος Κατερίνης.

Την Τρίτη 21 Ιουνίου απεβίωσε η Σεϊταρίδου Ελένη σύζυγος Αναστασίου σε ηλικία 96 ετών κάτοικος Κατερίνης.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Και μην ξεχνάτε να τακτοποιήσετε την συνδρομή σας για τα «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
Στους ανταποκριτές μας:

Τερζίδη Αριστείδη τηλ. 23510-91572,
Σταυριανίδη Σταύρο, τηλ. 6973496145.
Στον ταμία του Συλλόγου: Εφραιμίδη Βασίλειο
τηλ. 6976806391

Ταχυδρομικώς με εντολή με τα στοιχεία
Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Αλέξανδρος
Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας Πιερίας Τ.Θ.
8004 ΤΚ 60100 Κατερίνη Πιερίας.

Μέσω τραπεζών για συνδρομητές εσωτερικού
και εξωτερικού στους κάτωθι λογαριασμούς:

Εθνική Τράπεζα Ελλάδας:
373/296174-11

IBAN: GR 6001103730000037329617411

Eurobank Εργασίας:

0026-0210-15-0100477219

IBAN: GR 9402602100000150100477219

Στην κατάθεση μέσω τραπεζών θα πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία του καταθέτη για να αποσταλεί και η σχετική απόδειξη από το ταμείο του Συλλόγου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου
και η Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας.

Διάθεση του DVD της Ποντιακής Συναυλίας, που διοργάνωσε ο Σύλλογος μας επ' ευκαιρίας των 80 ετών Πολιτιστικής δράσης του.

Ο Μ.Π.Σ Αλέξανδρος Υψηλάντης Νέας Τραπεζούντας Πιερίας διαθέτει προς πώληση το DVD με την Μουσική Εκδήλωση αφιερωμένη στους χορούς και στα τραγούδια του Πόντου που διοργάνωσε πέρυσι τον Ιούνιο στην πλατεία της Νέας Τραπεζούντας επ' ευκαιρίας των 80 ετών Πολιτιστικής δράσης και προσφοράς του Συλλόγου.

Για πρώτη φορά στην Πιερία έγινε μια αναδρομή στα τραγούδια και στους χορούς του Πόντου και συγκεκριμένα την Παρασκευή 19-Ιουνίου -2009 καταξιωμένοι καλλιτέχνες και τα χορευτικά τμήματα των Συλλόγων ΜΠΣ Αλέξανδρος Υψηλάντης και Εύξεινος Πόντος Κορινού παρουσίασαν ένα πλούσιο μουσικό αφιέρωμα στους χορούς, στα τραγούδια και στα όργανα πολλών περιοχών του Πόντου όπως της Παφρας, της Αργυρούπολης, του Καρς, της Ματσούκας, του Ακ Νταγ Μαντεν, της Κερασούντας της Τραπεζούντας και του Όφη.

Η εκτέλεση των τραγουδιών έγινε με τα παραδοσιακά όργανα που είχε η κάθε περιοχή του Πόντου όπως ο ζουρνάς, το νταούλι, το σιλιάβλι, το αγγέιον, ο κεμα-

νές το ούτι, ο νταϊρές, η λύρα, το κλαρίνο, το με'ίν, και το ακορντεόν. Έπαιξαν και τραγούδησαν: Παναγιώτης Ασλανίδης (τραγούδι-λύρα), Γιώτης Γαβριηλίδης (τραγούδι), Πέλα Νικολαΐδου (τραγούδι), Στέργιος Ζιμπλιάδης (τραγούδι), Βασίλης Τοπαλίδης (τραγούδι), Χρήστος Χαράλαμπιδης (τραγούδι), Λευτέρης Ραφαηλίδης (λύρα), Βαγγέλης Παραδεισόπουλος (λύρα -νταϊρές), Γιώργος Πουλαντζακλής (κεμανέ), Μιχάλης Σιώπης (κλαρίνο), Δημήτρης Παπαδόπουλος (σιλιάβλι-αγγέιο-ζουρνά), Κώστας Σαχινίδης (ακορντεόν), Βασίλης Κασσιούρας (ούτι), Αλέξανδρος Αλχαζίδης (νταούλι), Σταύρος Χαράλαμπιδης (νταούλι), Μπάμπης Ραφαηλίδης (νταούλι).

Την καλλιτεχνική επιμέλεια και διεύθυνση του μουσικοχορευτικού προγράμματος είχε ανέλαβει ο Παναγιώτης Ασλανίδης. Η βιντεοσκόπηση, ηχολήψια και το μοντάζ έγιναν από επαγγελματίες τεχνικούς.

Το DVD διατίθεται προς πώληση αντί 15 ευρώ.
Τηλέφωνο 6937054415, 6977880540

ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

Δίμηνη έκδοση
ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν.ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ ΠΙΕΡΙΑΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο ο πρόεδρος του Συλλόγου
ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Βασίλης Παραδεισόπουλος 6937054415

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
Τηλέφωνο - Fax: 23510 91291, E-mail: info@ipsilantis.gr
WEB SITE: www.ipsilantis.gr

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
Δ.Σ. Συλλόγου
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τερζίδης Αριστείδης
Μεγαλόπουλος Ιωάννης
Σεϊταρίδης Δημοσθένης
Τερζίδης Βασίλειος

Εκτύπωση: Τυπογραφείο "Παναγιώτης" - 23510 23625

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού
Φυσικά πρόσωπα: 10 ευρώ
Σύλλογοι - Κοινότητες: 30 ευρώ
Τράπεζες - Επιχειρήσεις Α.Ε. 45 ευρώ
Εξωτερικού:
Για χώρες Ευρώπης 25 ευρώ
Για άλλες Ηπείρους 30 δολ. ΗΠΑ

Επιταγές - εμβάσματα:
Εφραιμίδης Βασίλης - Ταμίας (6976806391)
60100 Νέα Τραπεζούντα

*Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή μη δεν επιστρέφονται

*Τα κείμενα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους και όχι του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"

Επιτυχόντες σε Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι με Οφίτικη καταγωγή

Κωτίδου Αθανασία του Γεωργίου και της Άννας εισαχθείσα στο τμήμα Λογοθεραπείας των Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, (Ιωάννινα).

Ανακοίνωση Γνωστοποίηση

Αγαπητοί συνδρομητές και συνδρομήτριες της εφημερίδας μας του εξωτερικού, για την καλύτερη εξυπηρέτησή σας, σας γνωστοποιούμε ότι μπορείτε να στέλνεται ηλεκτρονικά την συνδρομή σας στον λογαριασμό του συλλόγου στην Eurobank με αριθμό GR8602602100000151100062169 και αφού προσθέσετε μπροστά από τον λογαριασμό τα στοιχεία BIC:ERBKGRAA

Από τη Συντονιστική Επιτροπή της Εφημερίδας «Οφίτικα Νέα»

Γνωστοποίηση

Αγαπητοί συνδρομητές-συνδρομήτριες της εφημερίδας μας, όταν αποστέλλεται την συνδρομή σας μέσω των τραπεζών Εθνικής και Eurobank, να δηλώνετε το όνομά σας και όχι τον τίτλο της εφημερίδας για να γνωρίζει το ταμείο του συλλόγου μας τον καταθέτη, για να σας αποσταλεί και η απόδειξη πληρωμής.

Από την Συντονιστική επιτροπή της εφημερίδας «ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Την σχολική χρονιά 2015-16 το νηπιαγωγείο Ν.Τραπεζούντας ανέλαβε να υλοποιήσει το καινοτόμο πολιτιστικό πρόγραμμα «Τι λέτε; Ξετυλίγουμε το κουβάρι της τέχνης;»

Την σχολική χρονιά 2015-16 το νηπιαγωγείο Ν.Τραπεζούντας ανέλαβε να υλοποιήσει το καινοτόμο πολιτιστικό πρόγραμμα «Τι λέτε; Ξετυλίγουμε το κουβάρι της τέχνης;».

Ξεκινώντας από τα ίδια τα παιδιά και ανακαλύπτοντας τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις για την τέχνη κάναμε μία ιστορική αναδρομή στην τέχνη. Αρχίσαμε από τις βραχογραφίες και το σπήλαιο Lascaux, συνεχίσαμε με την Αρχαία Αίγυπτο και καταλήξαμε στην Αρχαία Ελλάδα.

Γνωρίσαμε μεγάλους ξένους ζωγράφους όπως Ρενέ Μαγκρίτ, Βαν Γκογκ, Πικάσο, Σεζάν, Σερά, Ντελονέ, Καντίνσκι, Κλεε αλλά και Έλληνες όπως Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ή Ελ Γκρέκο, Χατζηκυριακός-Γκίκας, Θεόφιλος, Βασιλείου Σπύρος, Φασιανός κ.λ.π.

Γνωρίσαμε την τέχνη της αιογραφίας και επισκεφθήκαμε το εργαστήριο αιογραφίας του κ.Σουλοβίκα στην Κατερίνη.

Γνωρίσαμε την τέχνη της φωτογραφίας. Περιηγηθήκαμε στον Πολιτιστικό Ποντιακό Σύλλογο «Αλέξανδρος Υψηλάντης» και παρατηρήσαμε τις ασπρόμαυρες φωτογραφίες αλλά επισκεφθήκαμε και το φωτογραφείο του κ.Πανταζή στην Κατερίνη.

Καλέσαμε τον ζωγράφο κ.Στράτο Τσιρβούλη.Μας μίλησε για την ζωγραφική και μας έδειξε πως ζωγραφίζουνε.

Μέσα από αυτό το ταξίδι στην τέχνη μπήκαμε στην διαδικασία να γνωρίσουμε πολλά και διαφορετικά υλικά, την τεχνική του κολάζ, του τυπώματος, του φουσίματος με διαμαράκι, του ντεκουπαζ, με pescafé, με βρέξιμο και διάχυση του χρώματος, του ψηφιδωτού, κ.τ.λ.

Παρακολουθήσαμε παράσταση κουκλοθεάτρου και συνεργαστήκαμε με το Δημοτικό Σχολείο του Κ.Αγ.Ιωάννη.

Με το πρόγραμμα Lets do it Greece και την προθυμία των γονέων βάψαμε τα κάγκελα του αύλειου χώρου.

Επισκεφθήκαμε τον αρχαιολογικό χώρο και το Μουσείο Δίου και με την βοήθεια ξεναγού παρατηρήσαμε τα ψηφιδωτά.

Στοτέλος παρουσιάσαμε στους γονείς την γιορτή λήξης «Χρώματα,χρώματα παντού».

Με το συγκεκριμένο προγράμμα επαληθεύτηκε για άλλη μία φορά ότι «η καλλιέργεια της οπτικής αντίληψης και η γνωριμία με τον κόσμο μέσα από την τέχνη έχουν αναγνωριστεί από τους παιδαγωγούς ως βασικοί τρόποι διδασκαλίας του ατόμου». Τα παιδιά εξοικειώθηκαν με την τέχνη της ζωγραφικής, τα υλικά και τις τεχνικές.Εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους.Εξοικειώθηκαν στην αναζήτηση πληροφοριών..Ασκήθηκαν στο να παρουσιάζουν τη δουλειά τους και την εικαστική τους έκφραση και αξιοποίησαν τον λόγο, τη γραφή, και τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Κατάφεραν τελικά να αντιληφθούν ότι η τέχνη υπάρχει παντού γύρω μας και κυρίως κατάφεραν να συνεργάζονται μεταξύ τους, να εκφράζονται ελεύθερα και με διάφορους τρόπους.

Η νηπιαγωγός
Χατζηδημητρίου Σοφία

Ελπιδοφόρο ξεκίνημα του Α.Π.Σ. «Εθνικός Νέας Τραπεζούντας»

Φωτογραφία Ρετρό από την ομάδα του Εθνικού την δεκαετία 1950

Μετά την περυσινή χρονιά όπου η ιστορική ομάδα του χωριού μας μετά από πολλά χρόνια δεν έλαβε μέρος στο τοπικό πρωτάθλημα της Ε.Π.Σ. Πιερίας, φέτος ξεκινά δυναμικά και με νέο Διοικητικό Συμβούλιο που το απαρτίζουν παλιοί και νέοι παράγοντες με γνώση στα ποδοσφαιρικά δρώμενα του τόπου, και την αμέριστη στήριξη του γνωστού αθλητικού παράγοντα Αλέκου Καλτσιδή από τον Κορινό, ευελπιστεί να οδηγήσει τον Εθνικό στις επιτυχίες με πρωταρχικό στόχο την αξιοποίηση των νέων του χωριού και την καλύτερη δυνατή παρουσία μέσα και έξω από τα γήπεδα.

Ήδη έχει προσληφθεί προπονητής ο κ. Μάκης Κωνσταντινίδης από τον Κορινό, όπως έχουν ενταχθεί στο δυναμικό και πολλοί αξιόλογοι παίκτες για την ενίσχυση της ομάδας. Επίσης έχει λυθεί και το γηπεδικό πρόβλημα και θα λειτουργεί σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς που ισχύουν αποφεύγοντας την ταλαιπωρία που υπέστη η ομάδα μας που όντας γηπεδούχος έπρεπε να παίζει σε γειτονικά χωριά. Καλούνται όλοι οι φίλοι της ομάδας μας να στηρίξουν οικονομικά και ηθικά αυτή την επανεκκίνηση της ομάδας μας που ξεκινά με την συμμετοχή της στο κύπελλο ερασιτεχνών Ν.Πιερίας και στο πρωτάθλημα της Γ' ερασιτεχνικής κατηγορίας Ν.Πιερίας.

Προς ενημέρωση όλων των φίλων του συλλόγου το νέο Δ.Σ. του συλλόγου είναι:

Ζανέτας Αναστάσιος: Πρόεδρος
Ιωαννίδης Βασίλης: Αντιπρόεδρος
Τερζίδης Σταύρος: Γενικός αρχηγός
Παραδεισόπουλος Βασίλειος: Ταμίας
Ζανέτας Ιωάννης: Γεν. Γραμματέας
Παραδεισόπουλος Νικόλαος: Υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων
Χαραλαμπίδης Χαράλαμπος: Έφορος γηπέδου

Από το Δ.Σ. του Α.Π.Σ.
«Εθνικός» Νέας Τραπεζούντας.

του Παναγιώτη Σταυριανίδη
πτυχιούχου Παιδαγωγικού Τμήματος
Πανεπιστημίου Ηρακλείου.

με να έχουν μια ερώτηση ίδιου βαθμού. Και η σύγχρονη παιδαγωγική έρχεται να κρίνει αυτή την στάση. Γιατί κάποιος αποκλείει τον νου από την επιστήμη της ψυχολογίας και αναφέρεται μόνο στη συμπεριφορά; Αφού ο ορισμός της ψυχολογίας εμπεριέχει και τον νου που σχετίζεται με τις εμπειρίες ή αλλιώς αυτά που τα παιδιά φέρνουν από το σπίτι. Που είναι η ελευθερία της έκφρασης όταν περιμένουμε το παιδί να συμπεριφερθεί σωστά με βάση το αυτό που θέλουμε να πετύχουμε εμείς;

Τι συμβαίνει με τα παιδιά; Η τιμωρία λοιπόν έχει αρχή την συμπεριφοριστική προσέγγιση. Αν το παιδί δεν αντιδράσει σωστά στο ερέθισμα που του δίνω τότε θα «τιμωρηθεί» μέχρι η συμπεριφορά του να είναι η σωστή και έτσι να μάθει. Μπορεί εμείς με βάση αυτή την άποψη να παρατηρούμε το παιδί να αντιδράει σωστά αλλά θα το κάνει από τον φόβο του και μόνον αυτό μήπως τιμωρηθεί ξανά. Και δεν θα το ξαναπράξει γιατί θα φοβάται την αντίδραση που θα έχει ο γονέας του.

Σύμφωνα με τον Φρόντ το παιδί αναπτύσσει την προσωπικότητά του από πολύ νωρίς, ακόμα και πριν αποκτήσει τον έλεγχο της χρήσης της γλώσσας. Κατά τον Φρόντ το νήπιο πρέπει να μάθει ότι οι ανάγκες του δεν μπορεί να ικανοποιηθούν πάντοτε αμέσως και έτσι όλες οι μητέρες επιβάλλουν στα παιδιά τους ένα είδος πειθαρχίας. Ήδη από την διαδικασία του ταΐσματος τα παιδιά απωθούν το γεγονός ότι πρέπει να καλυφθούν άμεσα οι ανάγκες τους και το γνωρίζουν πολύ καλά. Αυτή η απώθηση της κάλυψης των αναγκών τους βρίσκεται στην ρίζα μερικών από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης του παιδιού. Το παιδί έχει μια θετική και αρνητική σχέση με την μητέρα του, στην οποία συγχέονται η αγάπη και ο ανταγωνισμός και γι αυτό πρέπει να γίνει η Οιδιπόδεια μετάβαση (το λεγόμενο Οιδιπόδειο σύμπλεγμα) ώστε το παιδί να φύγει από την μητέρα του και να μάθει το περιβάλλον του και τους γύρω του. Το παιδί πρέπει να απωθήσει την εχθρότητα προς τον πατέρα του και ταυτόχρονα να πάψει να εξαρτάται από την μητέρα του. Αυτή τη φάση πρέπει να την περάσουν όλα τα παιδιά και συμβαίνει γύρω στην ηλικία των τεσσάρων ή πέντε ετών.

Από την άλλη ο Πιαζέ έδωσε λιγότερη βάση στο ασυνείδητο απ' ό,τι ο Φρόντ και πλέον σήμερα δίνεται βάση στην συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού. Για τον Πιαζέ το παιδί είναι αρχικά εγωκεντρικό- βλέπει τον κόσμο αποκλειστικά από την οπτική γωνία της θέσης του σ' αυτόν.

Τα παιδιά λοιπόν πρέπει να μάθουν ότι υπάρχουν και άλλοι που έχουν σκέψεις και συναισθήματα παρόμοια με αυτούς και χρειάζονται αρκετούς μήνες για να συλλάβουν τις έννοιες που οι ενήλικες τις θεωρούν δεδομένες.

Η μάθηση του χειρισμού της γλώσσας αποτελεί ουσιώδες μέρος της κατάκτησης των εννοιών που χρησιμοποιούν οι ενήλικες. Το πέρασμα από τον νηπιακό εγωκεντρισμό στην πλήρη ενηλικίωση περνά από διάφορα στάδια ξεχωριστά και τότε το παιδί διευρύνει την ικανότητά του να συλλαμβάνει τις αφηρημένες έννοιες και να καταλαβαίνει τα συναισθήματα των άλλων. Και για να δούμε

τα μεγέθη τα οποία αναφέρουμε και το διάστημα το οποίο χρειάζεται, μόνο από τα δεκαπέντε τους περίπου χρόνια και μετά τα παιδιά είναι σε θέση να ελέγχουν πιο σύνθετες έννοιες της λογικής και του συλλογισμού και μερικά παιδιά δεν φτάνουν ποτέ σ' αυτό το στάδιο.

Η δική μας θέση ποια είναι λοιπόν; Αν το παιδί μας έχει μια τόσο σύνθετη ψυχολογία εμείς τι θέλουμε να πετύχουμε; Σκεφτόμαστε καθόλου αυτό ή μήπως σκεφτόμαστε με βάση τον εαυτό μας; Κατανοούμε τι θέλει το παιδί μας; Τις ανάγκες του;

Γιατί τιμωρούμε τα παιδιά μας;

Η τιμωρία είναι μια πανάρχαια μέθοδος σωφρονισμού. Συναντάται στους περισσότερους πολιτισμούς παγκοσμίως και θα έλεγα ότι έχει εισχωρήσει στη νοοτροπία μας ως κάτι το συνηθισμένο και πολύ πρακτικό καθώς τα αποτελέσματά της είναι εμφανή σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Έπειτα από μια αυτοκριτική, όλοι μας ανεξαιρέτως βλέπουμε να ασπάζομαστε απόψεις του τύπου «το ξύλο βγήκε απ το παράδεισο», «μάζεψε τις κλωτσιές του και ηρέμησε», «του χρειάζεται λίγο ξύλο να στρώσει» και άλλες παρόμοιες. Όμως είναι σωστές; Τι είναι σωστό και τι λάθος; Υπάρχει το «λάθος» ή είναι καθαρά μια εξέταση με βάση την δική μας οπτική γωνία;

Ας δούμε όμως τα πράγματα αρχικά σε πιο γενικό επίπεδο όσον αφορά την τιμωρία και στη συνέχεια θα εντυφώσουμε στην παιδική ηλικία και την ψυχολογία του παιδιού.

Από την Αρχαία Ελλάδα βλέπουμε την έννοια της τιμωρίας με την πιο θεϊκή της προέλευση. Οι αρχαίοι Έλληνες, θεωρούσαν ότι όποιος θνητός υπερεκτιμούσε τις δυνάμεις και δυνατότητές του, είτε σωματικές είτε ψυχικές, έπρεπε να τιμωρηθεί, ώστε να καταλάβει ότι δεν μπορεί να συμπεριφέρεται με βίαιο, αλαζονικό και προσβλητικό τρόπο, αλλά κυρίως, δεν μπορούσε να υπερβεί τους άγραφους θεϊκούς νόμους, τους θεούς, τους άρχοντες και την πολιτεία.

Τιμωρία από ψηλά; Ακόμα και στη Βίβλο παρατηρούμε, ιδιαίτερα στην Παλαιά Διαθήκη, τον Θεό τιμωρό. Τιμώρησε την ανθρωπότητα για το προπατορικό αμάρτημα του Αδάμ και της Εύας στερώντας τους τον παράδεισο, τον κήπο της Εδέμ. Δεν είναι λίγες φορές που ο Θεός μας, εξαιτίας της αλαζονείας των Ισραηλιτών τους τιμώρησε για τις πράξεις τους.

Και μιας και ανέφερα την Βίβλο ας συνεχίσω με την εποχή του Μεσαίωνα που στο όνομα του Θεού έγιναν πολλά εγκλήματα τιμωρώντας αυτούς που το «άζιζαν» με κρεμάλα, πυρά, λιθοβολισμό και εξορία.

Παρόλο που πέρασαν όμως πολλά κινήματα όπως η Αναγέννηση, ο Διαφωτισμός κ.α. ακόμα και σήμερα χρησιμοποιούμε μεθόδους για τιμωρία των αντιφρονούντων με σκοπό τον σωφρονισμό τους και την επανένταξή τους στο «φυσιολογικό» κοινωνικό πλαίσιο. Βέβαια θα μου πείτε, τι σχέση έχουν όλα αυτά με την απλή τιμωρία που θα δώσω εγώ στο παιδί μου. Θα καταλήξουμε εκεί στη συνέχεια.

Και η ψυχολογία έχει τον ρόλο της! Πριν ακόμα ξεκινήσω την ανάλυση για την τιμωρία θα ήθελα να αναφέρω την βάση με την οποία ξεκίνησε όλη η διαδικασία της επιβολής και καθοδήγησης της συμπεριφοράς. Και αφού μιλάμε για συμπεριφορά δεν μπορούμε να μην αναφερθούμε στην επιστήμη της ψυχολογίας. Ήδη ο ορισμός της «ψυχολογίας» μας καθοδηγεί ως προς το πού θα πρέπει να κινηθεί κανείς προκειμένου να εξετάσει τις διάφορες συμπεριφορές. Η ψυχολογία λοιπόν ορίζεται ως «η επιστήμη που μελετά το νου και την συμπεριφορά. Ο νους αφορά τις προσωπικές εσωτερικές εμπειρίες των αντιλήψεων, σκέψεων, αναμνήσεων και συναισθημάτων. Η συμπεριφορά από την άλλη αφορά τις παρατηρήσιμες πράξεις των ανθρώπων και άλλων έμβιων οργανισμών ή, με άλλα λόγια, τις ενέργειες που κάνουμε στον κόσμο μόνοι μας ή με άλλους. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν γιατί η ψυχολογία απασχολεί την ανθρωπότητα για τόσους αιώνες.

Υπήρξαν πολλές «σχολές» γύρω από την ψυχολογία που ασπάζονταν διάφορες απόψεις σχετικά με την αντίδραση των ανθρώπων. Μία από αυτές ήταν και ο «Συμπεριφορισμός». Αυτός, λοιπόν, μελέτησε τη σχέση ανάμεσα στα ερεθίσματα και την αντίδραση (που προκαλούν) δίνοντας έμφαση στον σημαντικό ρόλο που έχει το περιβάλλον στην διαμόρφωση της συμπεριφοράς.

Δηλαδή με απλά λόγια έλεγε ότι ανάλογα με το τι ερέθισμα δίνω σε κάποιον τότε αναμένω να αντιδράσει με ένα συγκεκριμένο τρόπο. Με βάση αυτή την άποψη κινούνταν τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συστήματα του 20ου αιώνα και γι αυτό κρίνεται αναγκαίο να την αναφέρω. Επικρατούσε λοιπόν η άποψη ότι ο δάσκαλος είναι μια «συσκευή διδασκαλίας» και μπορεί να βελτιώσει την διδασκαλία του σπάζοντας τη σε μέρη δίνοντας ερωτήσεις αυξανόμενης δυσκολίας σε μαθητές και ανάλογα αν οι μαθητές απαντάνε σωστά η δυσκολία αυξάνεται ενώ αν απαντάνε λάθος αναμένου-

Πως βιώνει καταστάσεις;

Αν είχαμε μπει στη θέση του παιδιού θα βλέπαμε όλες αυτές τις ιδιαιτερότητες. Όμως δεν το κάναμε ποτέ. Σκεφτήκαμε την εύκολη λύση πως δηλαδή θα κάνω το παιδί να είναι πειθαρχημένο σύμφωνα με τα πρότυπα της κοινωνίας και σύμφωνα με αυτό που θέλω να πετύχω. Έτσι τιμωρούμε τα παιδιά χωρίς να έχουμε συναίσθηση των πράξεων μας στην ψυχοσύνθεσή τους.

Όταν το παιδί σου δεν φέρεται αξιοπρεπώς (δηλαδή σύμφωνα με τη θέλησή σου και τους κανόνες σου!) το τιμωρείς με αποκλεισμό. Από την παιδική χαρά, από την τηλεόραση, από το παιχνίδι, αλλά ακόμη και από την λεκτική επικοινωνία: δεν θα μου ξαναμιλήσεις αν δεν ζητήσεις συγγνώμη!

Θα μου πείτε και τι πρέπει να κάνω; Να το αφήσω να κάνει ότι θέλει; Σκεφτείτε το εξής. Τι σχέση θέλω να έχω με το παιδί μου; Σχέση εξουσίας; Γιατί η τιμωρία είναι ένας τρόπος επιβολής της εξουσίας όπως είδαμε και στα πρώτα παραδείγματα που ανέφερα. Επίσης καλό είναι για το παιδί αντί να το αποκλείσουμε από τις δραστηριότητές του, μπορεί κάποιος να καθίσει μαζί του στο δωμάτιο όση ώρα του έχουμε ορίσει τον αποκλεισμό του.

Οι γονείς λειτουργούν ως πρότυπα. Για το παιδί, λοιπόν, μεγάλη σημασία έχει η συμπεριφορά από την πλευρά των γονέων. Οι γονείς είναι και αυτοί άτομα με την δική τους προσωπικότητα. Τα βιώματα που έχει ο καθένας μας από την παιδική του ηλικία τα φέρουμε συνεχώς πάνω μας και είναι αναπόφευκτο αυτά που ζήσαμε στην δική μας παιδική ηλικία, συχνά να θεωρούμε ότι είναι τα σωστά και υιοθετούμε παρόμοια συμπεριφορά και απέναντι στα παιδιά μας. Επίσης πολλοί γονείς δεν είναι σε θέση να ελέγξουν την επιθετικότητα τους που εκπορεύεται από τα δικά τους προβλήματα και εκτονώνονται μέσα από την τιμωρία των παιδιών τους (και πολλές φορές με σκληρό τρόπο). Συνεπώς, τα παιδιά με τη σειρά τους αντιδρούν και αυτά επιθετικά προς τους γονείς (είτε με φωνές είτε με χειρονομίες) ή ξεσπούν σε άτομα του περιβάλλοντός τους ή ακόμα στρέφουν την επιθετικότητα τους απέναντι στον εαυτό τους κατηγορώντας τον για όσα τους συμβαίνουν. Έτσι η παιδικότητα τους είναι χτισμένη σε αυτό το φόβο και τα παιδιά αποκτούν χαμηλή αυτοεκτίμηση και δεν έχουν πίστη στις ικανότητές τους.

Εκεί λοιπόν που θα ήθελα να καταλήξω είναι ότι, πρώτα είναι αναγκαίο να προσέχουμε τον εαυτό μας, που σημαίνει ότι πρέπει να κυριαρχήσουμε στα προβλήματά μας, να ελέγχουμε την επιθετικότητά μας και εν τέλει να έχουμε επίγνωση του εαυτού μας αντιμετωπίζοντας τα παιδιά με αποφασιστικότητα. Εξάλλου ο διάλογος, η συζήτηση με το παιδί και η ανάλυση των αιτιών που οδήγησαν το παιδί σε μια συγκεκριμένη συμπεριφορά είναι βασικός πυλώνας της δόμησης μια σχέσης εμπιστοσύνης, βασισμένη στην ειλικρίνεια, απέναντι στα παιδιά. Βέβαια η συζήτηση δεν είναι απαραίτητο να γίνει τη στιγμή που έκανε το παιδί κάτι λάθος γιατί βρίσκεται εν βρασμού ψυχής και δεν θα κατανοήσει γιατί η πράξη του δεν έχει τις σωστές συνέπειες. Μπορεί να γίνει κάποια στιγμή που η όλη κατάσταση θα έχει εκτονωθεί προκειμένου να μην παρασυρθούμε και εμείς και το παιδί να κατανοήσει το λόγο που η πράξη του δεν είναι σωστή.

Μεγάλη σημασία έχουν οι θετικές αναπαραστάσεις! Το παιδί καλείται να δημιουργήσει την προσωπικότητα του και παρατηρούμε ότι οι γονείς με το παράδειγμά τους είναι αυτοί που καθορίζουν τον τρόπο που θα δημιουργήσει την προσωπικότητα του. Δίνοντας θετικά πρότυπα ενισχύουμε την αυτοεκτίμηση των παιδιών. Η αλληλεπίδραση με τα παιδιά καθορίζει την αλλαγή στο άτομο. Μέσα από την αλληλεπίδραση το παιδί θα καλύψει τις ανάγκες του, θα εσωτερικεύσει την συγκεκριμένη ανάγκη του και έτσι, θα την κατανοήσει με βάση το δικό του τρόπο. Άλλωστε, όπως λέει και ο Vygotsky «ο εγωκεντρικός λόγος του παιδιού (που αναφέραμε ότι αναπτύσσει το παιδί παραπάνω) είναι μια υβριδική μορφή του εσωτερικού του λόγου». Αν το παιδί μας θέλουμε να είναι σε θέση να αρθρώσει λόγο και να καλλιεργήσει την προσωπικότητά του, σε μια κοινωνία που αλλάζει ραγδαία και θα κληθεί στο μέλλον να προσαρμοστεί, οφείλουμε να του δίνουμε αυτή την ευκαιρία.

Κλείνοντας, καλό είναι να αναφερθεί, η σημασία

της επιβράβευσης στην διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού. Επιβραβεύοντας το παιδί, αντί να το τιμωρούμε, καλλιεργούμε την θετική στάση του και δημιουργούμε το αίσθημα της εμπιστοσύνης στις δυνατότητές του. Γιατί έχουμε μάθει να τονίζουμε το λάθος ενώ δεν επιβραβεύουμε το σωστό. Αγνοώντας την λανθασμένη συμπεριφορά του παιδιού και επιβραβεύοντας το οτιδήποτε, έστω και αν αυτό είναι μικρό, το παιδί αναπτύσσει την αυτοεκτίμηση του και θεμελιώνει την προσωπικότητά του σε βάσεις στέρεες. Με αυτόν τον τρόπο μαθαίνει τις ικανότητές του και έχει επίγνωση των δυνατοτήτων του στο μέλλον.

Η τιμωρία δεν αρμόζει, λοιπόν, στα παιδιά. Μπορούμε και χωρίς αυτή. Είναι απλός ο τρόπος αρκεί να θέσουμε στόχους και κάθε φορά να αναρωτιόμαστε τι παιδιά θέλουμε να καλλιεργήσουμε.

Μπορεί και ο Θεός φαινομενικά (και το τονίζω αυτό) να «τιμώρησε» τους πρωτόπλαστους, όμως ουσιαστικά το έκανε με παιδαγωγικούς σκοπούς γιατί δεν μπορούσε να είχε πράξει αλλιώς. Και σαν πατέρας τους έδειξε το σωστό δρόμο ώστε να εξελιχθούν με τη δική τους βούληση. Επιπλέον, τους έδωσε υπόσχεση ότι θα έρθει η σωτηρία τους και αυτή η κατάσταση είναι προσωρινή.

Έτσι και εμείς, οφείλουμε στα παιδιά να είμαστε πρότυπα και να διδάσκουμε με την παρουσία μας και το παράδειγμά μας. Γιατί δεν μπορούμε να αγνοούμε την τόσο σύνθετη ψυχοσύνθεσή του. Η τιμωρία δεν αρμόζει στην εύθραυστη παιδική ψυχή. Το παιδί έχει το δικό του χαρακτήρα και με το παράδειγμά μας οφείλουμε να το βοηθήσουμε να αναπτύξει την προσωπικότητά του με βάση τα ιδιαίτερα του χαρίσματα. Και έτσι η σχέση που θα (οικο)δομηθεί με τα παιδιά θα είναι σχέση με θεμέλια την αγάπη προς αυτά.

Τα ελαττώματα της φυλής μας

του Χρήστου Γιανναμίδη
Απόστρατου Αξιωματικού
του Πολεμικού Ναυτικού

Ο λαός μας διακατέχεται από πολλές αρετές, αλλά εδώ δεν θα ασχοληθώ με τις αρετές του, αλλά με τα ελαττώματά του τα οποία ενίοτε μας οδήγησαν σε εθνικές ήττες – συμφορές – καταστροφές – συρρίκνωση του ελληνισμού – οικονομική κατάρρευση... Και μέσω αυτών των ελαττωμάτων μας να κάνουμε την αυτοκριτική μας, για να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας, έτσι ώστε να διδαχθούμε από αυτά για το καλό και την ακεραιότητα της χώρας μας.

Τα διαχρονικά κύρια ελαττώματα που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο Έλληνα είναι: Ο ατομικισμός, ο μεγάλος πολιτικός φανατισμός που πολλές φορές έσυρε την πατρίδα μας σε αιματηρούς εθνικούς διχασμούς - αιματηρούς εμφύλιους πολέμους, η ιδιοτέλεια, η φιλαρχία, ο φθόνος, η πλεονεξία, η ρουσφετολογία, η συκοφαντία, η διαβολή, η υπεξαίρεση Δημόσιου χρήματος/περιουσίας, η φοροδιαφυγή, η κατάχρηση της Δημοκρατίας, η ανυπακοή στους Νόμους και στις Αρχές του Κράτους. Όλα αυτά μαζί, μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο σύγχρονος Έλληνας δεν αγαπά την Πατρίδα του, αδιαφορεί γι' αυτήν και το μόνο που τον ενδιαφέρει είναι ο «εαυτός του και μόνο ο εαυτός του».

Όταν καίγεται η Αθήνα, όταν καίνε την ελληνική σημαία λέμε «Δημοκρατία – Ελευθερία» έχουμε, όταν την κλοπή δημοσίου χρήματος, την φοροδιαφυγή την θεωρούμε «μαγκιά-εξυπνάδα», όταν την έλλειψη ενδιαφέροντος και αγάπης για την πατρίδα μας την εκφράζουμε με τον «Ωχα-δερφισμό μας», όταν φιλιούνται - ασχημονούν στους δρόμους, στις πλατείες δύο αρσενικοί, λέμε «πρόοδο έχουμε», και μάλιστα σύμφωνα και με το γράμμα του Νόμου που πρόσφατα ψήφισε η παρούσα Κυβέρνηση (όλα τα είχαμε αυτό μας έλλειπε), όταν... Όταν... Δυστυχώς αυτοί είμαστε, πως καταντήσαμε, τέτοια Ελλάδα θέλουμε! Τέτοια Ελλάδα θα παραδώσουμε στα παιδιά-εγγόνια μας!

Δεν είναι τυχαίο που πτωχεύσαμε, πρωτίστως πτωχεύσαμε από ηθικές αξίες και από έλλειψη αγάπης στα ιδανικά της πατρίδας μας. Οι αρχαίοι ημών πρόγονοι έλεγαν «Υπεράνω όλων η Πατρίς» και το τηρούσαν ευλαβικά για το καλό της πατρίδας τους. Ο σύγχρονος Έλληνας λέει υπεράνω όλων «ε γώ».

Μπορούμε να απαλλαγούμε από τα ανωτέρω ελαττώματά μας αρκεί να το θέλουμε, να το πιστέψουμε, να απαρνηθούμε το «ε γώ» και να συμμορφωθούμε με την αρχαία ρήση «Εις οιωνός άριστος αμύνεσθαι περί πάτρησ - Ένας είναι ο πιο καλός οιωνός, να υπερασπίζεις κανένας την πατρίδα του». Αρκεί να συνειδητοποιήσουμε τα ελαττώματά μας και να γνωρίσουμε ως λαός τις αδυναμίες μας.

Τέλος, θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι τίποτε δεν θα μπορέσουμε να στερεώσουμε στην χώρα μας, αν δεν καταπολεμήσουμε τα ελαττώματά μας. Χωρίς αυτήν την επιδίωξη τίποτε το σταθερό και άξιο δεν θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε. Έτσι θα παραδέρνουμε μέσα σε μια ατμόσφαιρα πολιτείας που θα μένει πάντα πεδίο μάχης αντιμαχόμενων ατομικών συμφερόντων. Σε μια πολιτεία που θα κυριαρχούν τα αναφερόμενα ελαττώματα της φυλής μας, εις βάρος του συνόλου, εις βάρος της κρατικής μας οντότητας. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι τα κράτη δεν χάνονται όταν απωλέσουν την κρατική τους οντότητα, αλλά όταν απωλέσουν τα ήθη, έθιμα, παραδόσεις, θρησκεία, την αληθινή ιστορία τους, τις ηθικές τους αξίες, την φιλοπατρία τους, δηλαδή την ψυχή τους, τότε ο χαρακτήρας του λαού αυτού αλλοιώνεται και εύκολα αλώνεται από τα όμορα κράτη, που διατηρούν στα ύψη τις ηθικές τους αξίες, την φιλοπατρία τους, και τον εθνικισμό τους.

Τα όσα γράφω είναι γνωστά σε όλους μας, δεν είναι πρωτόγνωρα, τα βλέπουμε, τα ζούμε στην καθημερινή μας ζωή, αλλά δεν κάνουμε τίποτε για να τα διορθώσουμε. Είναι αδήριτη η ανάγκη να απαλλαγούμε από τα αναφερόμενα ελαττώματά μας για το καλό όλων μας και κυρίως για την εθνική μας υπόσταση.

Ο εθνικός μας ποιητής και ποιητής της ελευθερίας Ρήγας Φεραίος παρότρυνε τον ελληνικό λαό στα χρόνια της σκλαβιάς με τον εξής στοίχο του «Σε ανατολή σε δύση, στο νότο στον βοριά, όλοι για την πατρίδα να έχουμε μια καρδιά» Σήμερα η πατρίδα μας η ΕΛΛΑΔΑ διέρχεται μια οικονομική κατοχή-σκλαβιά και λόγω των αναφερομένων ελαττωμάτων μας. Εάν ενστερνιστούμε τον στοίχο του ποιητή, και σύσσωμα όλοι μας δείξουμε μια καρδιά για την πατρίδα μας, τότε είναι βέβαιο ότι θα απαλλαγούμε από τα ελαττώματά μας που τόσο στοίχισαν στο Έθνος μας.

Τώρα ας δούμε πως μας χαρακτηρίζει ο διάσημος Αμερικάνος δικαστής Κέλι

«Ο Έλληνας είναι ευφύεστατος αλλά και αλαζόνας.

Δραστήριος αλλά και αμέθοδος.

Φιλότιμος αλλά και γεμάτος προλήψεις.

Ανυπόμονος αλλά και πολεμιστής.

Έκτισε τον Παρθενώνα και τον άφησε αργότερα να μεταβληθεί σε ερείπια.

Ανέδειξε τον Σωκράτη για να τον καταδικάσει να πεί το κώνειο.

Θάψασε τον Θεμιστοκλή και τον εξόρισε.

Ανακήρυξε δίκαιο τον Αριστείδα για να τον εξοστρακίσει.

Δημιούργησε το Βυζάντιο και το άφησε να πέσει στους Τούρκους.

Κάλεσε τον Καποδίστρια για να τον δολοφονήσει.

Δημιούργησε το 1909 και το λησμόνησε.

Διπλασίασε την Ελλάδα και την εξέθεσε σε κίνδυνο να την χάσει.

Κόπτεται την μια στιγμή για την αλήθεια και την άλλη στιγμή μισεί αυτόν που αρνείται να υπηρέτησει το ψέμα.

Αν θέλετε θαυμάστε τον! Αν προτιμάτε λυπηθείτε τον! Αν μπορείτε ταξινόμηση τον».

Ο ΛΟΓΙΟΣ ΔΑΝΙΗΛ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

του ΗΛΙΑ ΣΠΑΝΟΥ

Από τους τρεις Μηλιώτες λόγιους ο λιγότερο γνωστός είναι ο Δανιήλ Φιλίππιδης, παρόλο που το συγγραφικό του έργο είναι πλουσιότερο και με τεράστιο επιστημονικό ενδιαφέρον. Αυτό ίσως να οφείλεται στο ότι έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του μακριά από τον τόπο του, στην Ρουμανία, στο Παρίσι και Βιέννη. Η παιδεία του Φιλίππιδη ήταν ευρύτατη. Ξεκινώντας από το σχολείο του χωριού του, συνέχισε τις σπουδές του στην περίφημη σχολή της Ζαγοράς, έγινε ιερομόναχος, αλλάζοντας και το όνομά του από Δημήτριος σε Δανιήλ, και έφυγε για το Άγιον Όρος, ώστε να παρακολουθήσει μαθήματα στην Αθωνιάδα Σχολή, και αργότερα σπούδασε στη Σχολή του Αγίου Μηνά στην Χίο.

Ανήσυχο πνεύμα όπως ήταν, και αναζητώντας καινούριες δυνατότητες επιμόρφωσης, αποφασίζει να φύγει για το Βουκουρέστι, όπου δίδασκαν κορυφαίοι άνθρωποι των γραμμάτων, όπως ο Νεόφυτος Κουσοκαλυβίτης και ο Δημήτρης Καταρτζής. Πολλοί Έλληνες έφευγαν τότε για την Μολδοβλαχία, επειδή οι δύο αυτόνομες ηγεμονίες ανήκαν επίσημα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και οι ταξιδιωτικές διατυπώσεις για τους Έλληνες ήταν σχετικά απλές. Εκτός αυτού, οι ηγεμόνες ήταν ελληνικής καταγωγής, από το Φανάρι της Κωνσταντινούπολης, και υπήρχε διάχυτη η επιρροή του ελληνικού πνεύματος.

Στο Βουκουρέστι ο Δανιήλ Φιλίππιδης μένει περίπου δέκα χρόνια, μελετώντας Φυσική, Χημεία, Άλγεβρα, Αστρονομία, και Αρχαία Ελληνικά. Διορίζεται δάσκαλος στη Σχολή του Ιασίου, συναντά το Ρήγα Φεραίο και συζητά μαζί του τα προβλήματα της υπόδουλης Ελλάδας. Γνωρίζεται με το δημοτικιστή Δημήτρη Καταρτζή, χαρη στον οποίο ο Μηλιώτης λόγιος ανακαλύπτει και παρακολουθεί την εξέλιξη της Δυτικής Παιδείας. Επηρεάζεται βαθύτατα από το νέο διδακτικό του σύστημα, το οποίο βασίζεται στη μελέτη των θετικών επιστημών και στη χρήση της δημοτικής γλώσσας, ώστε να απαλλαγεί η ελληνική παιδεία από τη σχολαστική και απαρχαιωμένη μέθοδο διδασκαλίας που επικρατούσε μέχρι τότε. Το φωτισμένο μυαλό του Καταρτζή σφράγισε την προσωπικότητα του Δανιήλ Φιλίππιδη και αργότερα επηρέασε και το Γρηγόριο Κωνσταντά, γι' αυτό συχνά οι δύο λόγιοι Μηλιώτες αποκαλούνται «Δημητρείς» μαθητές δηλαδή του Δημήτρη Καταρτζή.

Μέχρι το 1790, ο Δανιήλ Φιλίππιδης διδάσκει, μελετά και ασχολείται με τη συγγραφή επιστημονικών κειμένων. Το σημαντικότερο έργο του αυτής της περιόδου είναι η Νεωτερική Γεωγραφία, που έγραψε με τη συνεργασία του Γρηγόρη Κωνσταντά.

Η «ΝΕΩΤΕΡΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ»

Το βιβλίο αυτό, γραμμένο σε απλή δημοτική γλώσσα στα τέλη του 18ου αιώνα, τυπωμένο στη Βιέννη το 1791, χαρακτηρίστηκε σαν ένα από τα πιο σημαντικά κείμενα της εποχής του Διαφωτισμού. Ήταν έργο τρίτομο. Εκδόθηκε όμως μόνο ο ένας τόμος, που δίνει πληροφορίες για την Ιστορία, τη Γεωγραφία και τον τρόπο ζωής στην Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Γαλλία και Ευρωπαϊκή Τουρκία. Ένα κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στις διάφορες γλώσσες, στις θρησκείες, άλλο περιγράφει τις πρωτεύουσες της οικομένης, τη ζωή στους Πόλους και τον Ισημερινό. Όσες σελίδες αναφέρονται στην Ελλάδα δίνουν μια πιστή εικόνα της τότε ζωής, μιλούν για τις σκληρές συνθήκες της σκλαβιάς και ξεσηκώνουν τον ελληνικό λαό. Τα κείμενα αυτά επηρεάζουν βαθύτατα το Ρήγα Φεραίο, βοηθώντας τον να γνωρίσει σε βάθος τον τόπο και τα προβλήματά του.

Τριάντα σελίδες είναι αφιερωμένες στην περιοχή του Πηλίου που ήταν η ιδιαίτερη πατρίδα των συγγραφέων. Δυστυχώς οι δύο άλλοι τόμοι, σε χειρόγραφα, κήκαν το 1795 σε πυρκαγιά που ξέσπασε στο σπίτι του Φιλίππιδη στην Κωνσταντινούπολη.

ΆΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ

Μετά την εκτύπωση του βιβλίου αυτού ο Φιλίππιδης φεύγει για το Παρίσι. Εκεί θα μείνει τέσσερα χρόνια και θα ζήσει από κοντά τα συγκλονιστικά γεγονότα της Γαλλικής Επανάστασης. Γίνεται δεκτός στην ομάδα των νέων επιστημόνων που ζουν και εργάζονται στη πόλη του φωτός, και συνδέεται με τον περίφημο Γάλλο γεωγράφο Barbie du Bocage, με τον οποίο θα διατηρήσει μία μακροχρόνια αλληλογραφία, ασχολείται με την επιστημονική έρευνα και μεταφράζει δοκίμια.

Το 1794 συναντά τον ανιψιό του Κωνσταντά στην Πάντοβα και μαζί αποφασίζουν να γυρίσουν στην Ελλάδα. Μένει για λίγο στις Μηλιές, παρατηρεί και μελετάει τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι συγχωριανοί του, συνειδητοποιεί την ανάγκη εκσυγχρονισμού της παιδείας και ενημερώνει τους προσετούς για τη ζωή στις ελεύθερες χώρες.

Έπειτα φεύγει για την Κωνσταντινούπολη, όπου θα μείνει σχεδόν ένα χρόνο. Εγκαταλείπει τη Βασιλεύουσα όταν μία τρομερή πυρκαγιά καταστρέφει το σπίτι του και την πλουσιότερη

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΝΕΩΤΕΡΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ τῆς Γήινης Σφαιράς ἐν Γένει. (α)

Ἡ Γῆ ὅπου κατοικῶμεν δὲν εἶναι μιὰ σφαιρῶδες ἐξοπλισμένη ἐπ' ἀπειρο καθὼς μᾶς φαίνεται, ἀλλ' εἶναι ὁμοίον σφαῖρα (διὰ τῆσφαιροειδῆ τὴ λέγομεν) περικυκλωμένη ἀπὸ λα τῆσ τὰ μέρη ἀπὸ ἀέρα.

Διὰ

(α) Ἐκατὸς ἢ Μιλίσιος ἐξίδωκε πρῶτος γεωγραφικὸν σύστημα. Στράβων βιβ. 4.
Σφαῖρα λέγεται ἵνα σῶμα ἰσοτρόγγυλο, καθὼς εἶναι τὸ κί, ἐπὺ παίζον τὰ παιδιὰ. Σῶμα εἶναι κῆθετ' ἰσὺ ὑποκίπτεται
Α

βιβλιοθήκη του, όπου υπήρχαν και τα χειρόγραφα των δύο ανέκδοτων τόμων της Νεωτερικής Γεωγραφίας.

Ταλαιπωρημένος και πικραμένος, αποφασίζει να επιστρέψει στο Ιάσιο για να διδάξει. Παράλληλα οργανώνει μία βιβλιοθήκη, που περιλαμβάνει κάθε σύγχρονο επιστημονικό βιβλίο, λεξικά, γεωγραφικούς χάρτες, όργανα φυσικής, χημείας και αστρονομίας. Μεταφράζει επίσης στα νεοελληνικά ορισμένα από τα βιβλία αυτά, για να χρησιμοποιηθούν από τους Έλληνες δασκάλους, όπως τη Φυσική του Brisson, τη Λογική του Condillac, την Αριθμητική και τη Γεωμετρία του Mauduit, την Αστρονομία του Lalande. Στη βιβλιοθήκη των Μηλέων σώζονται χειρόγραφοι τόμοι με φιλοσοφικές πραγματείες του.

Τον Φιλίππιδη απασχολεί ιδιαίτερα το γλωσσικό θέμα, και θεωρεί απαραίτητο ότι οι συντηρητικοί Έλληνες δάσκαλοι και λόγιοι χρησιμοποιούν της αρχαίζουσα γλώσσα, που το ευρύτερο κοινό αγνοεί. Ο ίδιος πιστεύει στη διάδοση της δημοτικής, ειδικά όμως για την επικοινωνία μεταξύ των σοφών προωθεί την ιδέα μιας γλώσσας συμβόλων. Όπως ήταν φυσικό, οι επαναστατικές αυτές θεωρίες τον φέρνουν αντιμέτωπο με πολλούς από τους συναδέλφους του και ειδικά με τον Κοραή.

Το 1816 τυπώνεται το βιβλίο του Ιστορία και Γεωγραφία της Ρουμανίας, έργο που θεωρείται από τους Ρουμάνους θεμελιακής σημασίας. Το 1819, μετά από διάφορα ταξίδια, επιστημονικού κυρίως ενδιαφέροντος, επιστρέφει και πάλι στο Ιάσιο, γίνεται μέλος της Φιλικής Εταιρίας και παρακολουθεί την οργάνωση και τις εξελίξεις της Ελληνικής Επανάστασης.

Παράλληλα ενδιαφέρεται και ενημερώνεται για τη Μηλιώτικη Σχολή που είχαν ιδρύσει μαζί με τον Άνθιμο Γαζή και τον Κωνσταντά το 1814, και χαρίζει ένα μεγάλο κτήμα του για να αντιμετωπίζονται τα βασικά έξοδα της.

Οι πληροφορίες για τα επόμενα χρόνια της ζωής του είναι ελάχιστες. Ο Δανιήλ Φιλίππιδης πεθαίνει το 1832 στις Μπάλες της Βεσσαραβίας, κοντά στη Μολδαβία, όπου και έχει ταφεί.

Βιβλιογραφία:
Ελληνική κοινότητα Ρουμανίας
Ελληνική κοινότητα Κωνσταντινουπόλεως
Κοινότητα Μηλέων – Ελένη Σταματή

ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ

ΔΟΜΗΝΙΚΟ ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟ

της Θεοφανής
Τερζίδου

Πτυχιούχος του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας
και Επικοινωνίας Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ήταν γνωστός με το προσωνύμιο "El Greco" δηλαδή "ο Έλληνας", που του δόθηκε στην Ιταλία όπου τα ονόματα δίνονταν με βάση την καταγωγή. Στην Ιταλία και στην Ισπανία ήταν γνωστός και ως "Dominico Greco",

Δομήνικος ο Έλληνας, το El Greco επικράτησε μετά τον θάνατό του. Ο ίδιος υπέγραφε ως "Δομήνικος Θεοτοκόπουλος" θέλοντας να τονίσει την ελληνική καταγωγή του.

Ο Δομήνικος γεννήθηκε το 1541 στον Χάνδακα (Ηράκλειο) την εποχή που η Κρήτη ήταν Βενετοκρατούμενη, από πλούσιους γονείς. Ο πατέρας του Γεώργιος ήταν φοροσυλλέκτης και έμπορος ενώ για την μητέρα του δεν υπάρχουν πληροφορίες. Ο Δομήνικος είχε και ένα μεγαλύτερο αδερφό τον Μανούσο Θεοτοκόπουλο (1531-1604) ο οποίος ακολούθησε το επάγγελμα του πατέρα τους. Αμφιλεγόμενο είναι σε ποιο δόγμα πίστευε η οικογένεια του, Καθολικό ή Ορθόδοξο, γιατί στην Κρήτη συνυπήρχαν και τα δυο. Ο Δομήνικος σπούδασε Βυζαντινή ζωγραφική και αιογραφία ενώ αργότερα ασχολήθηκε με την γλυπτική και την

αρχιτεκτονική. Από νεαρή ηλικία μελέτησε αρχαία ελληνική και κλασική γραμματεία έχοντας πλούσια βιβλιοθήκη την οποία μετά τον θάνατό του κληρονόμησε ο γιος του. Από το 1563 άρχισε να εξασκεί επίσημα το επάγγελμα του ζωγράφου όντας εξοικειωμένος σε ζωγράφους και αιογράφους αφού εκείνη την εποχή στην Κρήτη ήταν οργανωμένοι σε συντεχνίες περίπου διακόσιοι ζωγράφοι. Το 1578 είναι μια σημαντική χρονιά για τον Θεοτοκόπουλο. Θα αποκτήσει τον γιο του Χόρχε Μανουέλ, που είναι και το μοναδικό παιδί του. Το απέκτησε με την δόνα Χερónιμα δε λας Κουέβας με την οποία θα ζήσει το υπόλοιπο της ζωής του χωρίς όμως να είναι παντρεμένοι.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΙΤΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Το 1567 και σε ηλικία 26 ετών, ο Δομήνικος αναχωρεί από την Κρήτη για την Ιταλία και συγκεκριμένα για τη Βενετία για να συνεχίσει εκεί τις σπουδές του. Εκεί έζησε για τρία χρόνια και μαθήτευσε κοντά σε δασκάλους όπως είναι οι : Μπασάνο, Τιτσιάνο και Τιντορέντο. Εκείνη την εποχή είναι που θα εγκαταλείψει τη ζωγραφική στο ξύλο και θα υιοθετήσει τη τεχνική της ελαιογραφίας σε μουσαμά. Μερικοί από τους πίνακες του είναι Το Τρίπτυχο της Μοντένας και Ο Μυστικός Δείπνος . Αν και τα έργα εκείνης της περιόδου απεικονίζουν θρησκευτικά θέματα γίνεται φανερό πως αρχίζει να απομακρύνεται από την βυζαντινή τεχνοτροπία και να οδηγείται προς την δυτική. Το 1570 πήγε να εργαστεί στη Ρώμη. Εκεί ο Δομήνικος διεύρυνε τον κύκλο των γνωριμιών του, ανάμεσα τους και ο Καρδινάλιος Φαρνέζε. Αφορμή για να φύγει από την Ιταλία και να εγκατασταθεί στην Ισπανία ήταν η άποψη του όταν ερωτήθηκε για το έργο του Μιχαήλ Άγγελου, όπου ανέφερε πως είναι ένας καλός άνθρωπος χωρίς όμως να γνωρίζει να ζωγραφίζει. Συνολικά οι πίνακες που φιλοτέχνησε στην Ιταλία ακολούθησαν αναγεννησιακά πρότυπα του 16ου αιώνα, και συγκεκριμένα την απόδοση του φωτός και την έμφαση του χρώματος αλλά και υιοθετώντας στοιχεία του μανιερισμού.

Φεύγοντας από την Ιταλία και συγκεκριμένα την Ρώμη, ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος οδηγείται στην Ισπανία. Το 1577 βρίσκεται αρχικά στην Μαδρίτη και από εκεί τον ίδιο χρόνο εγκαθίσταται στο Τολέδο. Το Τολέδο είναι μια πόλη η οποία αποτελούσε το τότε θρησκευτικό και πολιτικό κέντρο της Ισπανίας. Εκεί δημιούργησε μερικά από τα πιο γνωστά έργα της ώριμης περιόδου του και γνώρισε την καθιέρωση. Από τα πρώτα έργα που δημιούργησε εκεί ο Θεοτοκόπουλος είναι η παραγγελία τριών ρεταμπλ (θρησκευτικολειτουργικές κατασκευές, οι οποίες περιλαμβάνουν έναν ή περισσότερους πίνακες και κοσμούν τον χώρο πίσω από την Αγία Τράπεζα των καθολικών εκκλησιών) από τον Ισπανό αρχιδιάκο Διέγο δε Καστίγια, "Ο Διαμερισμός των Ιματίων του Χριστού". Ένα ακόμα έργο "Η Ανάληψη της Παναγίας" που αναλαμβάνει είναι για την εκκλησία του Αγίου Δομήνικου. Εκτός από την ζωγραφική, ασχολείται με την αρχιτεκτονική και την γλυπτική ενώ οι παραγγελίες του αυξάνονται με ταχύ ρυθμό, αναγκάζεται να προσλάβει βοηθούς. Εκτός από τα θρησκευτικά θέματα ασχολείται με προσωπογραφίες με μερικά από αυτά να απεικονίζουν γυναίκες.

Το 1600 ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος οδηγήθηκε στην Ιερά Εξέταση, αφορμή ήταν μια προσωπογραφία "Προσωπογραφία του Καρδινάλιου" η οποία προκάλεσε αντιδράσεις γιατί θεωρήθηκε απρεπείς αφού ο ιερώμενος φορούσε γυαλιά. Μερικές από τις κατηγορίες για τον Δομήνικο, ήταν το ότι δεν ήταν παντρεμένος με την γυναίκα του αλλά και πως έφαγε κρέας σε ημέρα νηστείας. Ο Ελ Γκρέκο αφού γλίτωσε από την "θύελλα" τις Ιεράς Εξέτασης έζησε στην Ισπανία με την οικογένεια του χωρίς να σταματήσει να εργάζεται.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΟΜΗΝΙΚΟΥ

Ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος απεβίωσε στις 7 Απριλίου 1614,σε ηλικία 73 ετών και ενταφιάστηκε στον Άγιο Δομήνικο στο Τολέδο. Μετά το θάνατό του το έργο του δέχτηκε πλήθος αρνητικών σχολίων κυρίως επειδή δεν ήταν ισπανικής καταγωγής. Όμως βάση της πολιτογράφησης του το 1600 θεωρήθηκε Ισπανός και τα σχόλια έγιναν αμέσως θετικά.

Υφολογικά η τεχνοτροπία του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου θεωρείται έκφραση της Βενετικής Σχολής και του μανιερισμού όπως αυτός διαμορφώθηκε τον 16ο αιώνα με χαρακτηριστικά την πολυπλοκότητα της σύνθεσης, την επιτήδευση στην έκφραση της ανθρωπίνης έκφρασης αλλά και την κατάργηση των αρμονικών αναλογιών της Αναγέννησης και της επιμήκυνση των ανθρωπίνων χαρακτηριστικών. Επίσης το έργο του χαρακτηρίζεται από προσωπικά στοιχεία με την τάση για πρωτοτυπία. Η μπαρόκ τεχνοτροπία αλλά και τα επόμενα καλλιτεχνικά ρεύματα τα οποία δεν αντιμετώπισαν ευμενώς το ύφος του Ελ Γκρέκο είχαν σαν αποτέλεσμα να παραγκωνιστεί το έργο του. Για πολλά χρόνια το όνομά του έμεινε στην αφάνεια και οι πίνακες του θεωρούνταν έργα κάποιου τρελού. Από τις αρχές του 20ου αιώνα το έργο του άρχισε να αναγνωρίζεται και σήμερα θεωρείται ένας από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες όλων των εποχών ο οποίος επηρέασε ζωγράφους της μοντέρνας τέχνης, όπως οι Πάμπλο Πικάσο, Πωλ Σεζάν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΙ

Μ. Μπέσιος – Α. Αθανασιάδου

Το μνημείο της Πύδνας

Οι σωστικές ανασκαφές στη παραλία του σύγχρονου οικισμού του Μακρυγιάλου στη Βόρεια Πιερία εντόπισαν στην περιοχή του βόρειου νεκροταφείου της Πύδνας ταφική συστάδα μιας ισχυρής οικογένειας εταίρων. Αποκαλύφθηκαν ένας διθάλαμος μακεδονικός τάφος και ένας κιβωτιόσχημος που συλήθηκαν και λιθολογήθηκαν ήδη από την αρχαιότητα, καθώς και τμήμα του αρχαίου δρόμου που οδηγούσε από την Πύδνα στη Μεθώνη. Ανάμεσα στους τάφους και στον αρχαίο δρόμο αποκαλύφθηκε επίσης η θεμελίωση ενός μεγάλου επιτύμβιου βάθρου που λιθολογήθηκε πριν τον 1ο αι. π.Χ.

Ο μακεδονικός τάφος μπορεί να καταταγεί στους σχετικά μεγάλους, με μήκος 7,50μ. και πλάτος 4,50μ. Ο δρόμος του τάφου μέχρι στιγμής εντοπίστηκε σε μήκος 12μ. και σίγουρα ξεπερνούσε τα 15μ. Καλύτερα διατηρήθηκε το δάπεδο του προθάλαμου με μήκος εσωτερικά 2,50μ. και πλάτος 3,50μ., ενώ από τον κύριο θάλαμο, που θα είχε διαστάσεις 3,50μ. x 3,50μ. διατηρήθηκαν κάποιοι λίθοι του δαπέδου μετακινημένοι. Τα κομμάτια μαρμάρου που περισυλλέχθηκαν από το εσωτερικό του τάφου μας κάνουν να υποθέσουμε την ύπαρξη τουλάχιστον μιας μαρμάρινης θύρας με μαρμάρινο περιθύρωμα και μιας μαρμάρινης κλίνης.

Ο κιβωτιόσχημος τάφος είναι ο μεγαλύτερος μέχρι στιγμής από όσους ανάλογους εντοπίστηκαν στα νεκροταφεία της Πύδνας. Έχει διαστάσεις εσωτερικά: μήκος 2,60μ., πλάτος 1,30μ. και σωζόμενο ύψος 1μ. Διαισώθηκε το δάπεδο και η κάτω σειρά των γωνιολίων από τις κάθετες πλευρές του, που έφεραν κόκκινο κονίαμα. Η ανώτερη σειρά έχουμε ενδείξεις ότι είχε γραπτή παράσταση σε λευκό φόντο. Περισυλλέχθηκαν και κάποια κτερίσματα, κυρίως πήλινα ειδώλια που μας επιτρέπουν να συμπεράνουμε ότι περιείχε την ταφή νεαρού ατόμου και να την χρονολογήσουμε στο τελευταίο τέταρτο του 4ου αι. π.Χ.

Η ανασκαφή δεν διαπίστωσε την ύπαρξη κάποιου τύμβου που να καλύπτει τη συστάδα. Όμως, αμέσως δυτικά των τάφων είχε κατασκευαστεί ένα μοναδικό για τα δεδομένα της Μακεδονίας επιτύμβιο μνημείο. Λιθολογήθηκε και αυτό σχεδόν ολοκληρωτικά, ώστε σήμερα να διασώζεται αποσπασματικά η θεμελίωσή του κατασκευασμένη από τοπικό αμμόλιθο. Έχουμε ένα βάθρο μήκους 35μ. και πλάτους 4μ. με προσανατολισμό περίπου Β-Ν. Στα δύο άκρα του υπάρχουν προεκτάσεις ανατολικά και δυτικά του με ίδιο βάθος θεμελίωσης, πλάτους 1,70μ. Το μήκος εντοπίστηκε μόνο στη ΒΑ προέκταση και είναι 3μ.

Θεωρούμε εξ αρχής λόγω μεγέθους, μορφής και πολυτέλειας του μνημείου, ότι η σύλληψη και η κατασκευή του υπήρξε ενιαία. Ένας θησαυρός 17 χάλκινων νομισμάτων Μεγάλου Αλεξάνδρου και μεταθανάτιων κοπών Φιλίππου Β', που βρέθηκε αμέσως δυτικά του, προϋποθέτει την ύπαρξή του και το χρονολογεί πριν το 316 π.Χ.

Έχουν περισυλλεγεί μέχρι στιγμής οι κορμοί τριών ανδρικών αγαλμάτων (εικ. 1), ένας κορμός πάνθηρα, μια κεφαλή αλόγου καθώς και ένας μαρμάρινος λέβητας που αρχικά έφερε προτομές γρυπιών. Περισυλλέχθηκε ακόμη πολύ μεγάλος αριθμός σπαραγμάτων, που δείχνει ότι το μνημείο κοσμούσαν από πολύ μεγαλύτερο αριθμό αγαλμάτων.

Σ' αυτή τη φάση της έρευνας προτείνεται μια εντελώς προκαταρκτική αποκατάσταση του μνημείου. Στην κορυφή του βάθρου, που υπολογίζεται τουλάχιστον στα 4μ. ύψος, τοποθετείται ζωφόρος και στη συνέχεια κρηπίδωμα, επάνω στο οποίο αναπτύσσεται ιωνικό κτίριο. Το ιωνικό κτίριο μπορεί να αναπτυσσόταν είτε στο κεντρικό τμήμα του κρηπίδωματος, είτε το πιθανότερο σε όλο το μήκος του.

Στις δύο προεκτάσεις προς τα δυτικά τοποθετούνται δύο έφιπποι ανδριάντες υπερφυσικού μεγέθους. Το μέγεθός τους επιβάλλει την τοποθέ-

τησή τους σε υψηλά βάθρα, που έφεραν και αυτά ζωφόρο. Σώθηκαν ένας κορμός θωρακοφόρου που κρατούσε με το αριστερό χέρι το χάλκινο χαλινό αλόγου και μία εντυπωσιακή κεφαλή αλόγου.

Στο επίμηκες τμήμα του βάθρου είχαμε μεγάλες συνθέσεις με ολόγλυφες μορφές φυσικού μεγέθους. Στο κεντρικό τμήμα τοποθετείται σκηνή αποχαιρετισμού πολεμιστών της συγκεκριμένης οικογένειας. Αυτή πλαισιώνονταν με συνθέσεις όπου μέλη της εν λόγω οικογένειας συμμετείχαν σε σκηνή βασιλικού κυνηγιού και σε σκηνή μάχης από την εκστρατεία στην Ανατολή.

Από την σκηνή αποχαιρετισμού ξεχωρίζουν ο κορμός πιθανόν μεσήλικα τυλιγμένου με τη χλαμύδα και ο κορμός πολεμιστή με κοντό χιτωνίσκο και ριγμένη τη χλαμύδα στον αριστερό ώμο, που κρατούσε με το αριστερό χέρι κράνος. Σώθηκε και η παλάμη από το δεύτερο πολεμιστή που κρατούσε και αυτός κράνος.

Από τη σκηνή κυνηγιού μεταξύ άλλων έχουμε κορμό πάνθηρα και τμήμα χαιτής λιονταριού. Ένας μαρμάρινος λέβητας ανήκει στην ίδια σύνθεση και υποδεικνύει ότι η σκηνή δραματίζεται σε ιερό άλσος.

Από τη σκηνή μάχης σώθηκαν ελάχιστα τμήματα, όπως ο αριστερός πήχης πολεμιστή που κρατούσε μεταλλική ασπίδα. Τμήμα, όμως, λεοντής μας υποδεικνύει ότι σ' αυτή απεικονίζονταν και ο Μέγας Αλέξανδρος κατά την ανάλογη σύνθεση της σαρκοφάγου του Μεγάλου Αλεξάνδρου από τη Σιδώνα.

Από το βάθος του ιωνικού κτιρίου σώθηκε το επάνω τμήμα μεγάλης μαρμάρινης πλάκας που έφερε ανάλογη μορφή αλόγου με του ανάγλυφου του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου Αθηνών (αριθ. 4464). Διασώθηκε μόνο το περίγραμμα της ράχης του αλόγου και μικρό τμήμα της χαιτής του. Το ύψος της πλάκας επιτρέπει και την ανάπτυξη έφιππων μορφών.

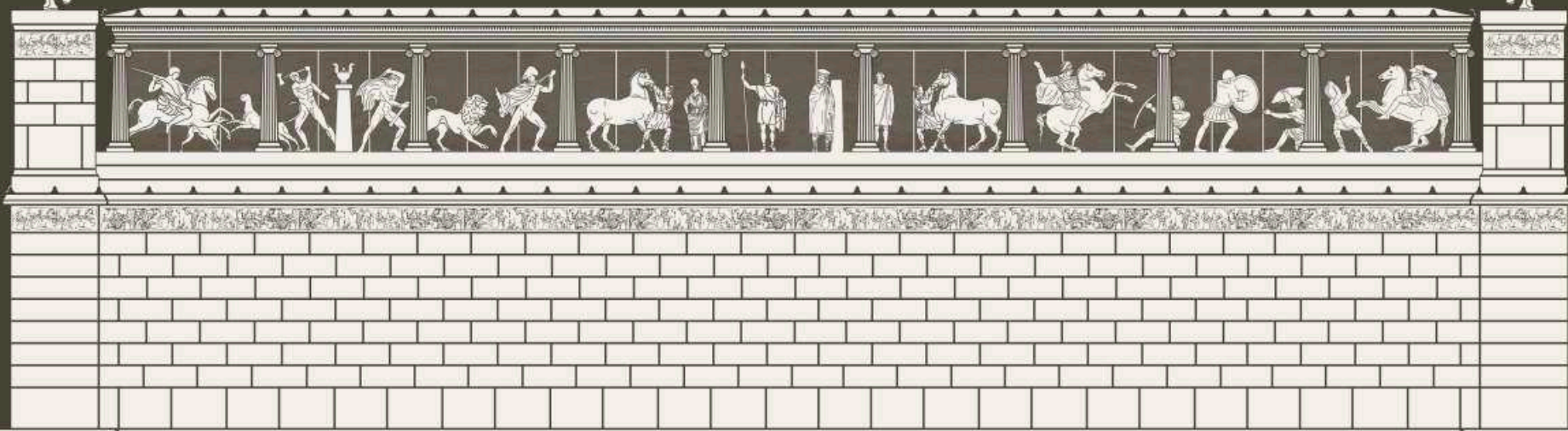
Στην περίπτωση που ισχύει η υπόθεσή μας για την έκταση του ιωνικού κτιρίου σε όλο το μήκος του κρηπίδωματος είναι σίγουρο ότι οι συνθέσεις θα ξετυλίγονταν σε πρώτο επίπεδο με ολόγλυφες μορφές και σε δεύτερο με ισχυρά ανάγλυφες μορφές.

Πρόκειται οπωσδήποτε για ένα μοναδικό μνημείο για τον ελλαδικό χώρο που χαρακτηρίζει με τον καλύτερο τρόπο την εποχή της κοσμοκρατορίας του Μακεδονικού βασιλείου και μπορεί να χρονολογηθεί στα 330-320 π.Χ.

Στο πλήθος των γλυπτών δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει παρά ένα μεγάλο και οργανωμένο εργαστήριο γλυπτικής. Γι' αυτό δεν αφήνει καμιά αμφιβολία η ποιότητα των διασωθέντων γλυπτών. Η ομοιότητα με το ανάθημα του Δαόχου στους Δελφούς μας επιτρέπει να το αποδώσουμε καταρχήν στον κατεξοχήν γλύπτη του Μεγάλου Αλεξάνδρου, στον Λύσιππο και στο εργαστήριό του.

Η ομοιότητα επίσης με το μνημείο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου Αθηνών μας επιτρέπει να σκεφτούμε ένα από τα καλύτερα Αττικά εργαστήρια. Η περίπτωση του Λεωχάρη είναι δελεαστική. Η συμμετοχή του άλλωστε στη γλυπτική διακόσμηση του Μαυσωλείου της Αλικαρνασσού θα μπορούσε να δικαιολογήσει και τη εμπνευση της επιβλητικής αρχιτεκτονικής διάταξης του μνημείου της Πύδνας.

Το γεγονός επίσης της συνεργασίας του Λεωχάρη με το Λύσιππο για το ανάθημα του Κρατερού στους Δελφούς δεν αποκλείει την υπόθεση εργασίας για συνεργασία τους και στο μνημείο της Πύδνας. Το μέγεθος του γλυπτικού του διάκοσμου προσφέρει την ανάγκη συνεργασίας και δεύτερου εργαστηρίου, ενώ δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι το ανάθημα του Κρατερού αφορούσε κυνήγι λιονταριού.

Παραδοσιακή πηγή του χωριού Γίγα

Ο οικισμός Γίγα

Μαρτυρία του Ανδρέα Μαυρόπουλου από το Γίγα του Όφι στην δημοσιογράφο Ελένη Γαζή του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών το 1964

Ο οικισμός Γίγα(ς), κτισμένος σέ πλαγιά στην κοιλάδα τον Baltaci dere', στή δεξιά όχθη τον ποταμού, βρισκόταν 12 χλμ. ΝΑ τον Σολακλί, 7,5 χλμ. ΒΑ από τό Ζησινό, 22 χλμ. ΝΔ τής Ριζούντας και 56 χλμ. Α-ΝΑ τής Τραπεζούντας. Διοικητικά υπαγόταν στο καϊμακαμλίκι τον Σολακλί, στο μοντεσαριφλίκι τής Ριζούντας καθώς και στο βαληλίκι τής Τραπεζούντας. Εκκλησιαστικά ανήκε στή μητρόπολη Τραπεζούντος. Επρόκειτο γιά οικισμό μέ μεικτό πληθυσμό, πού περιελάμβανε 40 περίπου ελληνικές οικογένειες και 70 τουρκικές. Οι 300 περίπου Έλληνες κάτοικοι μιλούσαν ποντιακά. Στό κέντρο τού οικισμού υπήρχε εκκλησία, αφοιερωμένη στον Άγιο Νικόλαο, και δημοτικό σχολείο πεντατάξιο στον αυλόγυρο της εκκλησίας. Ο οικισμός ήταν ορεινός. Τό μοναδικό προϊόν πού παρήγαγε σέ αφθονία ή περιοχή ήταν τά φρούτα. Δέν υπήρχε όμως ή ανάλογη ζήτηση στην τοπική αγορά. Έτσι, οι περισσότεροι κάτοικοι τού οικισμού έπαιρναν τόν δρόμο τής ξενιτιάς μέ βασικούς προορισμούς τή Ρωσία και τή Ρουμανία.

«Ξεπαστρέψανε όσους νομίζανε ότι ήτανε επικίνδυνοι γιά τά οικονομικά τους

Πάσχα τού 1916 φτάσανε οι Ρώσοι στον Όφι και τά χωριά. Προτού μπει όμως ό στρατός στά μέρη μας, δεκαπέντε μέρες πρίν, άρχισε ή αναστάτωση. Οι Τούρκοι φοβόντανε και φεύγανε και μάς τρομοκρατήσανε και μάς πώς πρέπει νά βγούμε απ' τά χωριά και νά κρυφτούμε, γιατί θά γίνουνε μάχες και θά είναι επικίνδυνο νά είμαστε εκεί. Πολλοί Τούρκοι πού δε θέλανε νά φύγουνε ήρθανε μαζί μας και κρυφτήκανε.

Τό ενενήντα τοις εκατό, όμως, φύγανε και προχωρήσανε από Τραπεζούντα και πέρα. Στό ρωσικό στρατό υπήρχανε πολλοί Αρμένηδες, από αυτούς πού κατόρθωσαν και διαφύγανε από τό διωγμό και τις σφαγές τού 1915, κι αυτοί πραγματικά είχανε φοβερό μίσος γιά τούς Τούρκους και θέλανε πώς και πώς νά τούς εκδικηθούνε.

Από τό χωριό φύγαμε ομάδες ομάδες, γιά νά μην είμαστε συγκεντρωμέ νοι και μάς βρούνε ευκολότερα, και κρυφτήκαμε στα δάση. Παραμονές τού Πάσχα, μέσ' στή Μεγάλη Εβδομάδα, μπήκε από τό Σολακλί πρώτα μία ντιβίζια από τό ρώσικο στρατό από τριάντα χιλιάδες Κοζάκους. Μέσα σ' αυτούς είχε και πολλούς ελληνόφωνους. Ο ρωσικός στρατός έμεινε στό Σολακλί, κάτω στην παραλία. Μιά χαρά άνθρωποι ήτανε, όλο ευγένεια και καλοσύνη. Πιάσαμε φιλίες μαζί τους. Τούς φέρναμε στα σπίτια μας και τρώγανε και πίνανε μαζί μας. Ήτανε και καλομαθημένοι, πλουσιομαθημένοι. Εκεί πού είχανε την κατασκήνωσή τους, στην παραλία, έβλεπες βουνά ολόκληρα άσπρα, κάταπρα ψωμιά και σαλάμια, στοίβες ολόκληρες. Εκεί στό ύπαιθρο κάνανε εκκλησία. Κάθε Κυριακή ό παπάς τούς έκανε λειτουργία στό ύπαιθρο. Δρόμους σέ μάς δε φτιάξανε, σ' άλλα μέρη κάνανε πολλούς. Σέ μάς μόνο τόν παραλιακό δρόμο από Σολακλί πρός Ριζούντα διορθώσανε καλά. Τούς άλλους δρόμους μάλλον τούς χαλνούσανε, όπως τρέχανε όλοι τους καβαλαρία.

Άνοιξη τού 1916 ήρθανε, φθινόπωρο τού 1917 ήρθε ή είδηση πώς έγινε πολσεβικισμός στην πατρίδα τους και τότες άλλαξαν όλα. Οι Ρώσοι όλοι φωνάζανε «νταμόι νταμόι» και κοιτάζανε πώς νά μπούνε σέ καράβι νά φύγουνε. Οί μισοί απ' αυτούς πετάζανε τά όπλα και οι Τούρκοι, πού γύρισαν πίσω μόλις μάθανε πώς φεύγουνε οι Ρώσοι, τά μαζεύανε και τούς κτυπούσανε και τούς σκοτώνανε μέ τά δικά τους όπλα. Μεγάλη αναστάτωση έγινε τότε και πολλοί Ρώσοι σκοτώθηκαν απ' τούς Τούρκους, αν και αυτοί, όταν μπήκανε, δεν πείραξαν κανέναν απ' τούς λίγους Τούρκους πού βρήκανε. Σ' αυτό, βέβαια, βοηθήσαμε κι εμείς πολύ, οι Ρωμιοί, πού τούς είπαμε πώς δεν είχαμε κανένα παράπονο και ότι είναι ήσυχτοι οι Τούρκοι μας και καλοί άνθρωποι κι εγγυόμαστε γι' αυτούς.

Τότες, πάλι, φοβήθηκαν τήν επάνοδο των Τούρκων οι Έλληνες και άλλοι -κυρίως άντρες- προσπαθήσανε και φύγανε μαζί μέ τούς Ρώσους στή Ρωσία και άλλοι κρύφτηκαν στα δάση ως νά ησυχάσει ή κατάσταση και νά επανέλθουνε στα χωριά τους.

Ένα πενήντα τοις εκατό όμως, έφυγε μέ τούς Ρώσους. Στό λιμάνι τού Σολακλί είχε μικρά καΐκια, μοτόρια πού λένε, και φόρτωναν και φεύγανε. Πολλοί έμποροι φύγανε, γιατί καταλάβαιναν ότι δε θά μπορέσουνε νά δουλέψουνε πιά όπως πρίν. Ο πατέρας μου έμεινε και τόν σκότωσαν τόν Οκτώβριο τού 1918 οι Τούρκοι. [...]

Εγώ κι αρκετοί άλλοι από τό δικό μας χωριό και από τ' άλλα πήγαμε στην πα-

ραλία των Σουρμένων, γιά νά βρούμε πλοίο νά φύγουμε γιά τή Ρωσία. Τό δικό μου σχέδιο ήτανε νά πάω Ρωσία κι από κει νά περάσω Ρουμανία, πού είχαμε μαγαζιά και περιουσία και συγγενείς.

Στα Σούρμενα ό δήμαρχος ό Τούρκος ήθελε νά δώσουμε χρήματα, γιά νά μάς αφήσει νά φύγουμε. Εγώ και τρεις άλλοι μαζί πατριώτες μου πέρασα- με στή θάλασσα και θελήσαμε κολυμπώντας νά φτάσουμε τό πλοίο και νά μπούμε. Μάς είδανε οι Τούρκοι, αρχίσανε τούς πυροβολισμούς. Δύο σκοτώθηκαν μέσ' στή θάλασσα, ό ένας λαβώθηκε ελαφρά, και εγώ έμεινα γερός. Μάς βγάλανε έξω. Στό μεταξύ πήρανε είδηση από τό πλοίο, ρώσικο ήτανε και είχε όνομα «Άγιος Παντελεήμων», βγήκανε δυό Ρώσοι ναύτες και μέ τό πιστόλι στό χέρι αναγκάσανε τόν Τούρκο δήμαρχο νά μάς αφήσει νά φύγουμε.

Μπήκαμε σέ βάρκα και φτάσαμε τό πλοίο και μάς πήρε. Γεμάτο ήτανε και από τά Σούρμενα είχε κόσμο και από τόν Όφι. Άντρες, γυναίκες, παιδιά. Λίγο ύστερα πού κίνησε τό πλοίο, έγινε κι ένα επεισόδιο. Ένας Ρώσος ναύτης πείραξε μία γυναίκα Ρωμιά, Σουρμενίσινα, κι ένας δικός μας έβγαλε μαχαίρι και, ούτε λίγο ούτε πολύ, τόν ξεκόλλισε. Έγινε τότες μεγάλη φασαρία και είπανε, μόλις φτάνουμε στό Μπατούμ, θά γίνει ή τιμωρία. Άμα φτάσαμε, είπανε πώς ή θά παραδοθεί ό φονιάς και θά κρεμαστεί στό άλμπουρο τού πλοίου ή δε θά κατεβεί κανέναν Ρωμιάς απ' τό πλοίο. Οι αρχές τού μπολσεβικισμού ήτανε, και ήτανε πολύ άγριοι όλοι. Στό Μπατούμ ή ελληνική κοινότητα έμαθε τό επεισόδιο, μαζεύανε άμέσως χρήματα, ήρθανε και τά δώσανε στους Ρώσους, σαν εγγύηση, και μάς αφήσανε και βγήκαμε. Εκεί, μοίρασαν τόν κόσμο σέ διάφορα ελληνικά σπίτια.

Άλλους στείλανε στή Μαριούπολη κι άλλους στό Ροστόβ.

Εγώ πήγα στή Μαριούπολη και ύστερα στό Ροστόβ. Σ' όλα αυτά τά μέρη υπήρχανε ελληνικές κοινότητες κι άμέσως βοηθούσανε τόν Έλληνα πού έφτανε. Στό Ροστόβ άμέσως μου βρήκανε δουλειά σ' ένα φούρνο. Έμεινα λίγους μήνες κι έφυγα στό Χάρκοβο. Κι εκεί είχε ελληνική κοινότητα. Πάντα έμενα σέ κάποιο ελληνικό σπίτι. Στό Χάρκοβο δούλεψα στις σιδηροδρομικές γραμμές.

Από κει προχώρησα στό Αικατερίνογκραντ. Ο σκοπός μου ήτανε νά πάω Όδησό κι από κει στό Ίάσιο τής Ρουμανίας. Στό Χάρκοβο, πού ήμουνα, έκανα κι εμπόριο στα κρυφά, σπεκουλάντσια πού λέγανε. Έπαιρνα από τό Χάρκοβο αλεύρι, τό πήγαινα μέ τό τραίνο Νοβοροσίτσι, τό παράδινα και μου δίνανε καπνό. Ούτε κατέβαινα από τό τραίνο, χέρι μέ χέρι γινόταν ή δουλειά.

Πέρασα στή Ρουμανία, όπως τό είχα σκοπό, και ξαναγύρισα Νοβοροσίτσι. Στα 1919 αποφάσισα νά φύγω για τήν Ελλάδα. Στό Νοβοροσίτσι φόρτωνε ελληνικό πλοίο. Μπήκα κρυφά μαζί μέ δύο άλλους πατριώτες απ' τά Σούρμενα και κρυφτήκαμε σ' αμπάρι. Άμα βγήκαμε σ' ανοικτά, μάς πήρανε είδηση. Δε μάς έκαναν τίποτε, μόνο πού μάς έβγαλαν στην Πόλη. Τό πλοίο ήτανε ελληνικό, «Εσπερία Άνδρου». Στην Πόλη βρήκαμε δουλειά από δώ κι από κει. Ύστερα εγώ μπήκα στον εγγλέζικο στρατό κι αυτοί μέ στείλανε εδών στην Ελλάδα, στα 1920. Οι δικοί μου βρισκονταν ακόμη στό χωριό μας. στό Γίγα. [...]

Μέχρι τό Γενάρη τού 1918 είχε φύγει και ό τελευταίος Ρώσος στρατιώτης από τόν Πόντο. Ξανάρχισε στα χωριά μας ή ζωή. Οι άνθρωποι, όσοι δε φύγανε στή Ρωσία, ξαναγύρισανε στα σπίτια τους και στις δουλειές τους.

Σφαγές, διωγμοί κι εξορίες δε γίνανε. Κτυπήσανε, όμως, τήν ελληνική περιουσία.

Στα χέρια των Ελλήνων δεν έμεινε πιά τίποτε. Τό εμπόριο τό πήρανε οι Τούρκοι και οι Έλληνες γίνανε οι υποτακτικοί τους. Οι αγάδες κρατούσανε τό εμπόριο. Σέ μάς ήτανε ό Ομέρ αγάς, ό δήμαρχος τού Σολακλί, και δεύτερος απ' αυτόν ό Γιακούπ αγάς πού έμεινε στή δική μας περιοχή, στό Τιβράν. Ο Γιακούπ αγάς δεν έβλεπε μέ καλό μάτι τούς δικούς μας εμπόρους. Φανερά και ομαδικά δε γίνανε σκοτωμοί και διωγμοί, από δώ κι από κει, όμως, ξεπαστρέψανε όσους νομίζανε ότι ήτανε επικίνδυνοι γιά τά οικονομικά τους.

Έτσι πήγε και ό δικός μου πατέρας. Ο Νικόλας Μαυρόπουλος κάποτε είχε μεγάλη ισχύ και στό εμπόριο, επειδή κρατούσε τό μεγαλύτερο πόστο στό Σολακλί, και ως δικαστικός αντιπρόσωπος των Ελλήνων στό Μουφτή και μέ όλη τήν περιουσία πού είχε. Μετά πού φύγανε οι Ρώσοι, τόν βγάλανε απ' όλα. Ωστόσο, όμως, τόν φοβόνταν κιόλας και μία μέρα, εκεί πού κατέβαινε απ' τό χωριό, τόν βρήκε μία σφαίρα από πίσω στό κεφάλι κι έπεσε κάτω νεκρός. Τό χωριό μας τότες αναστατώθηκε και ένας γιος τού αδελφού του πήγε και σκότωσε τόν Τούρκο πού κτύπησε τόν πατέρα μου. Κάτι ληστές πληρωμένοι απ' τόν Γιακούπ αγά ήτανε. Πιάσανε, βέβαια, τόν εξαδελφό μου και τόν πήγανε Τραπεζούντα, τόν δικάσανε και τόν κλείσανε φυλακή ισόβια. Δεν ξέρω μέ πόσες περιπέτειες κατόρθωσε και δραπέτευσε από τή φυλακή και τόν φυγαδεύσανε και ήρθε στην Ελλάδα και πέθανε στην Κατερίνη. Κοντά μέ τόν πατέρα μου σκοτώσανε, μέ τόν ίδιο τρόπο, και τόν Παπακωνσταντίνου από τήν Κοφκία.

Μετά τό θάνατο τού πατέρα μου ό αδελφός μου κράτησε τις δουλειές. Ο Ομέρ αγάς τόν προστάτευε κι έκανε κάτι μικροδουλειές. Αυτή ή κατάσταση ήτανε μέχρι τό φθινόπωρο τού 1923, πού έγινε ή Άνταλλαγή και ήρθε ή διαταγή νά φύγουνε γιά τήν Ελλάδα.

Μαζέψανε κάτι λιγοστά πράματα, κανένα μπακιρικό, τά φλουριά, ό,τι πολύτιμο είχανε και μπήκανε σέ πλοία από τό Σολακλί και φύγανε. Τούς βγάλανε στην Πόλη και τούς κλείσανε κάμποσους μήνες και στό Σελιμιέ κι από κει με ελληνικά πλοία στα 1924 ήρθανε στή Ελλάδα. Όταν ήρθανε εδών, τούς κλείσανε στό Κερασίι, στην καραντίνα τού "Αι-Γιώργη. Εκεί μέσα καθημερινώς πεθαίνανε. Η κατάσταση ήτανε φοβερή κι έπρεπε νά μείνουνε σαράντα μέρες κλεισμένοι.

Από τό πλοίο, πού ήρθε, είχα δει τούς δικούς μου. Όλη τήν οικογένεια τού αδελφού μου κι άλλους συγγενείς. Πήγα, μίλησα στό Λοιμοκαθαρητήριο νά μπορέσω νά τούς πάρω, αλλά μου είπανε πώς είναι αδύνατον αν δεν περάσει ή προθεσμία.

Τότες αποφάσισα κι έκανα απαγωγή. Συνεννοήθηκα μ' ανθρώπους δικούς μου και πήγαμε νύχτα μέ βάρκα, είχαμε πληρωμένο τόν ναύτη σκοπό, και μάς τούς παράδωσε. Τούς βάλαμε στή βάρκα και πήγαμε Δραπετσώνα. Εκεί έμεινα εγώ από τότες πού ήρθα στην Ελλάδα.

Τήν άλλη μέρα ήρθανε από τό Λιμεναρχείο αστυνομία και ζητούσανε νά παραδώσουμε τούς πρόσφυγες. Εγώ, γιά νά είμαι εντάξει και μέ τόν εαυτό μου, τούς είχα ρωτήσει αν είναι πραγματικά καλά ή μήπως είναι άρρωστοι. Μέ διαβεβαίωσαν πώς είναι εντελώς καλά και δεν έχουνε καμιά αρρώστια επάνω τους κι έτσι είχα κι εγώ τή συνειδησή μου ήσυχη. Οι αστυνομιοί δεν μπορούσανε νά τούς βρούνε, γιατί τούς είχαμε κρυμμένους καλά. Πήγαμε στό Μισαηλίδη, πού ήτανε τότες πρόεδρος τής κοινότητας, κι αυτός τούς διαβεβαίωσε πώς δεν υπήρχανε ξένοι κι έτσι αναγκαστήκανε και φύγανε. Ένα χρόνο ύστερα τούς πήγα στή Ρουμανία γιατί δεν μπορούσανε νά συνηθίσουνε στην Ελλάδα. [...]

Βιβλιογραφία : «Έξοδος», έκδοσης Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών»

ΥΨΗΛΑΝΤΕΙΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ 2016 ΚΑΙ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11 Σεπτεμβρίου 2016, 11:00 πμ
ΤΟΠΟΣ: Νέα Τραπεζούντα Πιερίας
ΑΠΟΣΤΑΣΗ: 10.000 μέτρων (τρέξιμο αγωνιστικού χαρακτήρα) & 5.300 μέτρων (περπάτημα μη αγωνιστικού χαρακτήρα)
ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ: Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Νέας Τραπεζούντας Πιερίας "Αλέξανδρος Υψηλάντης", Ο αγώνας συνδιοργανώνεται με την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας, Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας, τον Πολιτιστικό Οργανισμό Δήμου Κατερίνης και την υποστήριξη του Αθλητικού Πολιτιστικού Συλλόγου Δρομέων Πιερίας "ΖΕΥΣ".

Οι συμμετοχές θα περιοριστούν στις 300 και θα δοθεί προτεραιότητα στον αγώνα δρόμου.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΓΩΝΑ ΔΡΟΜΟΥ: Ως αφετηρία και τερματισμός ορίζεται η κεντρική πλατεία Νέας Τραπεζούντας. Το τερν περιλαμβάνει ασφαλτο (κυρίως) και χαλίκι. Η διαδρομή είναι ευχάριστη αλλά και ιδιαίτερα απαιτητική καθώς συμπεριλαμβάνει συχνές υψομετρικές αυξομειώσεις. Η υψομετρική διαφορά του αγώνα ανέρχεται σε +155 μέτρα.

Συγκεκριμένα: τα πρώτα 2,5 χιλιόμετρα είναι ελαφρώς κατηφορικά έως πολύ κατηφορικά και παρέχουν στους συμμετέχοντες δρομείς την ευκαιρία μιας καλής προθέρμανσης. Μετά, και έως τα 3,2 χλμ ακολουθεί μία μάλλον απότομη ανηφόρα και οι αθλητές κατευθύνονται προς την Σεβαστή. Από τα 3,2 έως 6,7 χλμ (κατεύθυνση προς Κορινό και Κάτω Άγιο Ιωάννη) η διαδρομή είναι επίπεδη και κατηφορική και οι αθλητές κινούνται έχοντας μία πανέμορφη θέα του Ολύμπου. Πριν την είσοδο των αθλητών στον Κάτω Άγιο Ιωάννη τους περιμένει μία δύσκολη αλλά σύντομη ανηφόρα 250 μ. Μετά την ανηφόρα αυτή οι αθλητές κινούνται περιφερειακά του Κάτω Αγίου Ιωάννη και έως το 8,8 χλμ η διαδρομή είναι κατηφορική και επίπεδη. Οι αθλητές θα πρέπει να αποθηκεύσουν δυνάμεις για τα τελευταία 1200 μ (αφήνοντας τον Κάτω Άγιο Ιωάννη και κατευθυνόμενοι προς στην Νέα Τραπεζούντα) καθώς αυτά είναι συνεχόμενη ανηφόρα! Τα τελευταία 150 μ προς την κεντρική πλατεία Νέας Τραπεζούντας είναι επίπεδα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ: Η διαδρομή δεν έχει αγωνιστικό χαρακτήρα. Ως αφετηρία και τερματισμός ορίζεται η κεντρική πλατεία Νέας Τραπεζούντας. Το τερν περιλαμβάνει αποκλειστικά ασφαλτο. Η διαδρομή είναι ευχάριστη, χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις και δίνει την ευκαιρία στους συμμετέχοντες να εξοικειωθούν με τους αγώνες δρόμου και να γνωρίσουν τα χωριά του Κάτω Αγίου Ιωάννη και της Νέας Τραπεζούντας.

Συγκεκριμένα: τα πρώτα 2 χλμ της διαδρομής είναι κατηφορικά. Ακολουθούν 500 μ χωρίς υψομετρικές διαφορές και μία απότομη ανηφόρα 250 μ πριν την είσοδο των περιπατητών στον Κάτω Άγιο Ιωάννη. Οι περιπατητές εισέρχονται στον Κάτω Άγιο Ιωάννη και διασχίζουν τον κεντρικό δρόμο του χωριού πριν πάρουν την ανηφόρα μήκους 1 χλμ που θα τους οδηγήσει στην κεντρική πλατεία της Νέας Τραπεζούντας για να τερματίσουν.

ΚΟΣΤΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ: Ορίζεται στα 5 ευρώ (είτε για τον αγώνα δρόμου, είτε για την περιπατητική διαδρομή). Το ποσό θα πρέπει να καταβληθεί με την παραλαβή του αριθμού συμμετοχής.

ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΡΙΘΜΩΝ: Η παράδοση των αριθμών συμμετοχής θα γίνει την παραμονή του αγώνα, ημέρα Σάββατο 10-09-2016 και ώρες 19:00-21:00 από τα γραφεία του ΜΠΣ "Αλέξανδρος Υψηλάντης" τα οποία βρίσκονται στην κεντρική πλατεία του χωριού πλησίον του χώρου της εκκίνησης.

Επίσης, οι αθλητές θα μπορούν να παραλάβουν τα νούμερα συμμετοχής τους και την ημέρα του αγώνα έως και μία ώρα πριν την εκκίνηση στην πλατεία του χωριού.

ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ - ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ: Αν και η διαδρομή δεν θα έχει ιδιαίτερη κίνηση, σε όλο το μήκος της, θα επιτηρείται από μοτοσικλετιστές του Μοτοσικλετικού Αθλητικού Συλλόγου Κατερίνης (ΜΑΟΚ) καθώς και από εθελοντές του συλλόγου.

Ο αγώνας θα καλυφθεί υγειονομικά από το Σώμα εθελοντών Σαμαρειτών και Διασωστών του ΕΕΣ.

ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ: Η χρονομέτρηση των αθλητών και η έκδοση των αποτελεσμάτων είναι υπό την εποπτεία της οργανωτικής επιτροπής.

Δεν θα χρονομετρηθούν οι συμμετέχοντες στην περιπατητική διαδρομή και δεν θα γίνουν βραβεύσεις καθώς η διαδρομή δεν έχει αγωνιστικό χαρακτήρα.

ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ: Δεν υπάρχουν.

ΠΑΡΟΧΕΣ: Χρονομέτρηση (όχι ηλεκτρονική), αθλητικό σακίδιο με το λογότυπο της διοργάνωσης, μπάρα δημητριακών καρπών, φρούτα, ατομικό φιαλίδιο κρασιού, ατομικό ποντιακό γεύμα, πρωτότυπο μετάλλιο, αναμνηστικό δίπλωμα.

Στους τρεις πρώτους άνδρες και στις τρεις πρώτες γυναίκες της γενικής κατάταξης του αγώνα δρόμου θα δοθούν ειδικά έπαθλα - αναμνηστικά της επιτυχίας τους. Επίσης, στους πρώτους άνδρες και τις πρώτες γυναίκες θα δοθεί αθλητικό υλικό, προσφορά ενός εκ των χορηγών της διοργάνωσης.

Παραδοσιακά, ο τελευταίος τερματισμένος θα παραλάβει το μετάλλιο του από τον νικητή του αγώνα κάνοντας πράξη «ευ αγωνίζεσθε» και στέλλοντας το μήνυμα ότι όλοι είμαστε το ίδιο νικητές στην άθληση.

ΣΤΑΘΜΟΙ ΥΔΡΟΔΟΣΙΑΣ: Θα υπάρχουν δύο (2): στο 3,3 χλμ και στο 7,7 χλμ. Στην περιπατητική διαδρομή δεν θα υπάρξει σταθμός υδροδότησης και οι συμμετέχοντες σε αυτήν θα πρέπει να φροντίσουν μόνοι τους τις ανάγκες τους σε υγρά.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ - ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ:

Προθεσμία υποβολής δηλώσεων συμμετοχής ορίζεται η Τετάρτη 07 Σεπτεμβρίου 2016.

Περιορισμένη κατάθεση δηλώσεων συμμετοχής θα μπορεί να πραγματοποιηθεί και κατά την ημέρα του αγώνα αφού η οργανωτική επιτροπή εξετάσει τις ακυρώσεις που θα υπάρξουν. Σε κάθε περίπτωση οι συμμετοχές δεν θα ξεπεράσουν τις 300.

Η αποστολή των δηλώσεων συμμετοχής γίνεται στον παρακάτω σύνδεσμο:

https://docs.google.com/forms/d/1ydaWfU9EVgEMUK7IfNeyHvF_FILm8epsKEjOnhbGcAg/viewform

Επίσης, αιτήσεις συμμετοχής μπορούν να κατατεθούν και στο site του Συλλόγου Δρομέων Πιερίας "ΖΕΥΣ" www.zeusrunnersclub.gr όπου υπάρχει σχετικό link.

Εναλλακτικά, δηλώσεις συμμετοχής μπορούν να αποστέλλονται στο email ipsilantios@gmail.com.

Οι διοργανωτές παρακαλούν για την έγκαιρη αποστολή των δηλώσεων συμμετοχής για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του αγώνα με επιτυχία. Οι σύλλογοι δρομέων ενθαρρύνονται να στείλουν ομαδικά τις συμμετοχές τους.

Ο κάθε αθλητής θα πρέπει να βεβαιώνει ότι τρέχει με δική του ευθύνη και έχει εξεταστεί πρόσφατα από ιατρό.

Δικαίωμα συμμετοχής στον αγώνα δρόμου έχουν όλοι οι αθλητές και αθλήτριες, άνω των 18 ετών. Η συμμετοχή σε άτομα κάτω των 18 δεν θα επιτραπεί. Για την περιπατητική διαδρομή δεν υπάρχουν όρια ηλικίας.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ: Η Νέα Τραπεζούντα βρίσκεται μεταξύ Κορινού και Κατερίνης σε απόσταση 7 χλμ. και από τα δύο. Συνιστάται οι οδηγοί να αφήσουν την εθνική οδό στην έξοδο για Κορινό. Μετά, θα ακολουθήσουν τις πινακίδες για Κατερίνη (αριστερά) κινούμενοι στην Παλαιά Εθνική οδό. Στα πρώτα φανάρια που θα συναντήσουν (Νέα Χράνη) θα στρίψουν δεξιά (υπάρχουν και οι σχετικές πινακίδες). Η Ν. Τραπεζούντα είναι αμέσως μετά το χωριό του Κάτω Αγίου Ιωάννη.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Πληροφορίες για τον αγώνα δίνονται στα τηλέφωνα 6974320831 (Γρηγοριάδης Δημήτρης) και 6937054415 (Παραδεισόπουλος Βασίλης). Για τους λάτρεις των μέσων κοινωνικής δικτύωσης: <https://www.facebook.com/ipsilantios?ref=hl> όπου θα υπάρχει συνεχής ενημέρωση.

Με εκτίμηση
Η οργανωτική επιτροπή

Μικρά και Μεγάλα Νέα του Χωριού μας

Σημαντικές διακρίσεις στο Τζούντο για τον μικρό Μαυρόπουλο Κωνσταντίνο του Δημητρίου

Ο μικρός Κωνίνος μαζί με τον προπονητή του Νίκο Ντούμο και τον πατέρα του

Σημαντικές διακρίσεις πέτυχε στο Τζούντο μέσα στην τρέχουσα χρονιά ο μικρός Κωνσταντίνος Μαυρόπουλος που εδώ και καιρό προπονείται στο Τζούντο και έχει λάβει και μέρος σε αγώνες με συμμετοχές απ' όλη την Ελλάδα και από διάφορες χώρες του κόσμου. Συγκεκριμένα τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους στις 23 του μήνα σε διεθνείς αγώνες Τζούντο στην κατηγορία των 30 Kg ο Κωνσταντίνος κατέλαβε την τρίτη θέση παίρνοντας το χάλκινο μετάλλιο σε σύνολο 22 αθλητών.

Στις 22 Φεβρουαρίου στο Πανελλαδικό τουρνουά που έγινε στα Ιωάννινα πήρε την τέταρτη θέση στην κατηγορία του σε σύνολο 26 αθλητών, και στην τελευταία του συμμετοχή σε αγώνες με 54 αθλητές από είκοσι χώρες που έγιναν στο Λιτόχωρο Πιερίας (13ο OLYMPOS JUDO CUP) κατέλαβε επίσης την 4η θέση.

Συμμετοχή της παραδοσιακής - Βυζαντινής χορωδίας του συλλόγου Υψηλάντης στην εκδρομή του συλλόγου Ιεροψαλτών Ν.Πιερίας και των παραρτημάτων του

Μονοήμερη εκδρομή πραγματοποιήσε την Κυριακή 29 Μαΐου ο σύλλογος ιεροψαλτών Ν. Πιερίας μαζί με τις παραδοσιακές-βυζαντινές χορωδίες που έχει στο δυναμικό του, μαζί βέβαια και η χορωδία του συλλόγου μας του Αλέξανδρου Υψηλάντη.

Το πρωί της Κυριακής οι εκδρομείς εκκλησιάστηκαν στο γυναικείο μοναστήρι κοιμησέως της Θεοτόκου στον Πυργετό Λάρισας και μετά την Θεία Λειτουργία και το κέρασμα από τις αδερφές του μοναστηριού ακολούθησε επίσκεψη στην λίμνη Πλαστήρα στην Καρδίτσα όπου και γευμάτισαν οι εκδρομείς, και το απόγευμα κατά την επιστροφή τους σταμάτησαν στο προσφυγικό χωριό Βούναινα Λάρισας και στην ιστορική εκκλησία του Αγίου Νικολάου Βουναίνης, όπου προσκεκλημένοι της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφανσάλων, οι χορωδίες του συλλόγου Ιεροψαλτών Ν.Πιερίας συνοδευόμενοι από τους μουσικούς του συλλόγου και υπό

την διεύθυνση του κ. Λάζαρου Τζορμπατζίδη παρουσίασε ολιγόλεπτο μουσικό πρόγραμμα στην εκδήλωση που πραγματοποίησε η τοπική Μητρόπολη για το κλείσιμο των κατηχητικών σχολείων της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφανσάλων, στην οποία παρευρέθη ο Μητροπολίτης κ. Τιμόθεος ο οποίος στον ευχαριστήριο λόγο του ευχαρίστησε ιδιαίτερα τον σύλλογο Ιεροψαλτών Ν.Πιερίας και τα μέλη του για την παρουσία τους εκεί.

ΙΣΙΟΛΕΞΟ ΝΟ 16

- 1)Ανασηκώνω τα μανίκια μου (ρήμα).
- 2)Ξεσκεπάζω, αφαιρώ το πέπλο (ρήμα).
- 3)Έχω ρέψιμο στο στομάχι (ρήμα).
- 4)Αδειάζω την γωνιά, φεύγω (ρήμα).
- 5)Τεντώνω χέρια, πόδια από κόουραση (ρήμα).
- 6)Αδυνατώ να εργαστώ από κόουραση ή ζέστη (ρήμα).
- 7)Πέφτω με το κεφάλι προς τα κάτω (ρήμα).
- 8)Κυλιέμαι στο έδαφος, κατακυλώ (ρήμα).
- 9)Ο ξεροκέφαλος.
- 10)Αυτός που δεν έχει μαλλιά στο κεφάλι του.
- 11)Λογομαχώ με ανθρώπους (ρήμα).
- 12)Τεντώνω τον λαιμό μου (ρήμα).
- 13)Ο αποχαυνωμένος και αδύνατος
- 14)Τσαλακώνω χαρτιά, ρούχα (ρήμα).

Η λύση του προηγούμενου ισιόλεξου νο 15.

- 1)Θολωπά λάχανα, 2)α)Θωπέκας, β)Ευδία, 3)α)Εχτρία, β)Εφτάγω, 4)α)Ιβόρα, β)Ιλιστέρ, 5)α)Ιχνάρ, β)Ιλιστό, 6)α)Καβιδερή, β)Καβ, 7)α)Καθχώρ, β)Καβέα, 8)α)Κακανίζω, β)Κάμω, 9)α)Καπίτς, β)Κανόνα, 10)α)Λαβάς, β)Λαλάτς, 11)α)Λαμπρή, β)Λαχμύ, 12)α)Λιμάζω, β)Λαυρίζ, 13)α)Λογόνω, β)Λαλώ.

Για τους φίλους αναγνώστες του Ισιόλεξου ενημερώνω πως αυτή την φορά είναι με τις μεγαλύτερες λέξεις το Νο 16. Φίλοι μας καταγραφή κάνουμε της Οφιτικής διαλέκτου που πάει να ξεχαστεί. Ασχοληθείτε και εσείς μαζί μου, εγώ τα γράφω στην εφημερίδα του χωριού μας στα «Οφιτικά Νέα» και κάτι είναι αυτό, να σκαλίζουμε την μνήμη μας και να ρωτάμε τους μεγαλύτερους ή να συμβουλευτούμε τα βιβλία που υπάρχουν. Ευχαριστώ!

Τερζίδης Αριστείδης (Ο Δίκαιος)

1	A					Λ									
2	A						K							Ω	
3	A							I				I			
4	A						B							I	
5	A					M						I			
6	A								P					I	
7	K							Λ							I
8	K							I				I			
9	K						N								Σ
10	Π							K					Σ		
11	Π							K				I			
12	M							Y							I
13	M						O								Σ
14	M							Y							Ω

Από το άφημα της Τιαγιάς

Ταξίδι στο χρόνο μέσα από το πλούσιο φωτογραφικό αρχείο του συλλόγου μας.

Αρχείο : Συλλόγου - Αφιέρωμα στις γυμναστικές επιδείξεις

Γυμναστικές επιδείξεις στην αυλή του Δημοτικού Σχολείου στην Νέα Τραπεζούντα αρχές του 1950

ΟΦΙΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟ ΔΗΜ.ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΗ

«ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΟΦΕΩΣ»

του Κωνσταντή η Κουκούλα

Ένα Κερεκή ημέρα ο Κωνσταντής ε-λογόθε με τον κουμπάρον ατ' τό Γιωρίκα να σκούνταν τη δευτέρα από πουρνού να πάνε εντάμα σό χαμελέτε. Ο Γιωρίκας ε-σκώθε κι άλλο ελίγωρα, εντώκε σο παραθύρ και εφώναξε τον Κωνσταντή. Ατός πα ελιγώρεσε, εφόρεσε, επήρε το τσουβάλ' ε' ση ράσια τ' και 'ς σο δρόμο έφτασεν ατο-να.

Λακιρτευτά εκατέβανε α ε' σου Σου-ντούλ απαντεκά, εδέβανε το χαρκ και εσέ-βανε 'ς σο χαμελέτε. Εύρανε το χαμελέτε αδεα και το νερό κομμένο. Επίβαλε ο Γιω-ρίκας, εκείνος έτουμε εμπροστά, το νεπέτ τ' εκείνου έτουμε, εδώκαν το νερό, εδώκαν του κοκί το καράρ και εκάτσανε κα να τυλί-ζουνε απ' ένα τσικάρο. Το φενέρ εθέκανε α-πάν' 'ς σο σακενάρ να φωτίζ' και να μη σι-μύνουνε οι πεντικοί σ' αλεύρα.

Ετότε η φώς εχτύπησε 'ς σου Κωνστα-ντή το κιφάλ και εφάνθε αγνέγιο.

«Κούμπανε ντο ετύλιξες 'ς σο κιφαλι σ'»; ερώτεσεν ατονα ο Γιωρίκας. «Την κου-κούλα μ' είπε ο Κωνσταντής. Τι λιάγο κου-κούλα, ατώρα μη εγόρασεσα;» «Γιοκ, ντό είχα έν».

«Αμά εγώ άλλο ουκ είδα το». «Πώς ουκ είδες α;» είπε εκείνος και επήρενα κα ας σο κεφάλιν ατ' να δείκνυα το Γεωρίκα.

Αλλομία ντο τερεις, έτουμε τση Κων-σταντίνας το σαλβάρ'. Ο Κωνσταντής σο λιγώρεμα ατ' ελάθωσε και 'ς ση κουκού-λας ατ' στον τόπο επήρε τση γυναικός ατ' το σαλβάρ' και ετύλιξεν α 'ς σο κεφάλιν ατ'.

«Έκιπι σύντεκνε, είπε, οποί ληγωρεί α-ίτικα πα παθάν».

Ο Κιρίκης και ο Μαλέας

Ο Γιωρίκας του Κιρίκ επήγε έναν ημέ-ρα 'ς σην ποταμία τουνα, σου τσουπα-δή 'ς σό βοτάνιγμα και το μεσημέρι ε-τραπεζώθε και εκάτσε κα να τρώη. Εί-δεν ατονα ο Μαλέας ας σου Γίγα, οι Γι-γός' πα, είχανε ποταμίας εκεί 'ς σα Κου-θούρα, καί είπεν ατονα «ολά Γιωρίκα, ντο φτιας;» «Ντό να φτιάγω θειο είπε ε-κείνος, τρώγω». «Αμά οσήμερο Παρα-σκευή έν, ντό τρωσ μανσιρίεσαι;», «Και αν εν;», «Αμά νεστία έν».

Εσεις οι Γιγός, 'ς σου Γίγα σε κάθα έ-να πέτρα επουκά απ' ένα θαμμένο κοπέλ' έσειτε ,εκείνο κρίμα κ' έν; καί εγώ οσήμερο Παρασκευή εμανσιρίγα και ε-γέντουμε τρανό κρίμα, είπε ο Γιωρίκας».

«Αμά εμείς από τήν καίπανά για τό κα-τούρεμα μοναχό ούκ έχουμε» είπε ο Μαλέας.

Μία ο εις και μία ο γιάλο

Εδέβανε εφτά μήνας ντο ενυφάδεψε η Στοδουλίνα και ακόμα η νύφεν ατς ένα καφέκα νερό κ' έφερε 'ς σο σπίτ'. Άχαρο ο γέρο ο πεθερός ατς κοβαλεί με τ' ένα καφέκα ας σην κρονή και γομών' όλα τα νεροσκέβια. Κάποτε η γραία τ' ατζιέβ' α-τονα και πάει εκείνε 'ς σο νερό.

Η νύφε κουφουνοτί εδόκεν ατ'.

Έναν ημέρα ο γέρο με τη γραία εποί-κανε μεσφερέ και ερχίνεσανε να του-σέβανε σην καφέκα απάν φωναχτά. Ο έ-νας λέει «ας πάγω εγώ» και ο γιάλο πα φωνάζ' «εσύ επήγες, ατώρα ας πάγω ε-γώ» και αέτς πα ενούνιζαν η νύφε ν' α-κούη την καυγά και να επαίρ' την καφέ-κα και πάει 'ς σο νερό εκείνε.-

Η νύφε αντά έκουσε το γρα γρου έ-τρεξε του σκύλ η θαγατέρα και είπε «σταθήτε, είπε, μη τουσεβήτε, με τη σειρά μία ο εις και μία ο γιάλο».